KÜRD
DÎPLOMAT
xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır
Heydər Əliyev

№ 06 (451) 18 -24 Mart-Adar, sal 2019
Ji meha şûbatê sala 2003-a tê weşandin
Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û sîyasî
Qiymәti: Hêjaye: 40 qəpik

XALQIMIZI NOVRUZ BAYRAMI MÜNASİBƏTİ İLƏ TƏBRİK EDİRİK!

31-SAL SER KOMKÛJÎYA HELEPÇA ŞEHÎD DERBASBÛ

Səh. 2

Prezident İlham Əliyev VII Qlobal Bakı Forumunda iştirak edib

Səh. 11

Barzaniyê Nemir, dijwartirîn xebat.. Bihêztirîn rêber

Səh. 12

Serok Barzanî pêşwaziya Falih Feyaz kir

Səh. 4

HƏLƏPÇƏ FACİƏSİ HEÇ ZAMAN UNUDULMAYACAQ

Səh. 8

Jîyan û bi serhata azadîkarê gelê kurd Gênêral Mistefa Barzanî

Səh. 8

Neçirvan Barzani, Türkiye'ye çağrıda bulundu: Öcalan Kürt sorunun kilit muhataplarından biri

Səh. 18

Масрур Барзани обсудил вопросы расширения торговли и энергетических связей с Турцией

HELEPÇE TU CAR JI BÎR NAÇE
Səh. 5

Serokê herêma Kurdistanê tê hilbijartin
Səh. 12

Daşkəsənli şəhid dəfn edildi
Səh. 3

1947-ci il. Mustafa Bərzanivə onun kürd peşmərgələri Azərbaycanda
Səh. 7

ZƏRDÜŞT VƏ NOVRUZ HAQQINDA
Səh. 6

Diyarbakır Newrozu'na izin çıktı
Səh. 8

Səh. 13

YNK: Me şandek pêk anîye bo danûstandin ligel PDKê

Səh. 12

Berdevkê PDKê: Em dixwazin bilez hikûmet ava bibe ji bo em rewşa xelkê baştir bikin

Səh. 12

Rûreşiya Mirovahîyê Jenosîd a Helebceyê li Wanê Hat Bîranîn

Səh. 13

HAK-PAR'Ê BANG LI ENQEREYÊ KIR KU KÎMYABARANÊ WEKÎ JENOSEÎD QEBÛL BIKE

Prezident İlham Əliyev VII Qlobal Bakı Forumunda iştirak edib

Əziz xanımlar və cənablar.

Əziz qonaqlar.

Əziz dostlar.

Azərbaycana xoş gəlmisiniz. Sizin hamınızı görməyimə çox şadam. Bu mühüm beynəlxalq tədbirdə bizimlə birlikdə olduğunuza görə sizə təşəkkür edirəm. Mən, ilk növbədə, Nizami Mərkəzinin qlobal beynəlxalq instituta çevrilməsinə verdikləri əhəmiyyətli töhfəyə görə dünən görüş keçirdiyim Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin həmsədrləri - xanım Vike-Freyberqaya, cənab Serageldinə və İdarə Heyətinin üzvlərinə təşəkkürümü bildirmək istərdim.

Qlobal Bakı Forumu qlobal gündəlikdə duran aktual məsələlərlə məşğul olan ən mühüm beynəlxalq platformalardan biridir. Əvvəlki forumların mövzuları qlobal məsələlərin bugünkü gündəliyini əks etdirir. Düşünürəm ki, bu, xarici siyasətlə bağlı məsələlərlə, - bu, yeni xarici siyasət adlandırılır, – məşğul olmaq üçün çox yaxşı seçimdir. Çünki son forumdan bəri, xüsusilə ölkələr arasında münasibətlərdə, dünyada təhlükəsizlik və proqnozlaşdırılabilmə ilə bağlı məsələlərdə çox şey dəyişib. Mən çox şadam ki, forumun çoxsaylı iştirakçısı var. Forumda 55 ölkədən 500-dən çox nümayəndə iştirak edir. Qonaqlarımızın arasında 5 hazırkı prezident, 1 hazırkı baş nazir, 2 baş nazirin müavini və 42 sabiq dövlət və hökumət başçısı, görkəmli siyasətçilər, vətəndaş cəmiyyətinin təmsilçiləri, jurnalistlər, alimlər, gənc liderlər var.

Bu gün bu zalda böyük intellektual potensial var, bu da, əslində, Forumun əhəmiyyətini əks etdirir. Qlobal gündəlikdə çox sayda beynəlxalq tədbir, konfrans var. Lakin keyfiyyət iştirakçıların siyahısına, onların təcrübəsinə və intellektual potensialına görə ölçülür. Bu səbəbdən, mən düşünürəm ki, Qlobal Bakı Forumunun dünya xəritəsində nadir yeri var. Əminəm ki, qarşıdakı günlərdə müzakirə olunacaq məsələlər beynəlxalq münasibətlərin gələcəyi, dünyanın gələcəyi ilə bağlı qərar verənlərin diqqətini cəlb edəcək.

Azərbaycanın xarici siyasəti barədə danışarkən, mən deyərdim ki, o, çox dəyişməyib. Biz Azərbaycanın yeni xarici siyasəti barədə danışa bilmərik. Lakin sözsüz ki, regionda, dünyada vəziyyət dəyişir və biz xarici siyasət təşəbbüslərimizi dəyişən dünyaya uyğunlaşdırırıq. Lakin bizim xarici siyasətimiz əsas etibarilə sabit, proqnozlaşdırıla bilən və müstəqildir. O, bizim milli maraqlarımıza əsaslanır. Tərəfdaşlıq, qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq vasitəsilə regionumuzda və daha geniş coğrafiyada təhlükəsizlik, sabitlik istiqamətində ölkələrlə yaxın əlaqələrin qurulması Azərbaycanın prioritetlərindən biridir. Ona görə də Azərbaycan sonuncu Forumdan bəri xarici siyasət istiqamətləri ilə bağlı təşəbbüslərini davam etdirib. Düşünürəm ki, biz ənənəvi tərəfdaşlarımızla əlaqələrimizi gücləndirməyə, yeni dostlar qazanmağa, yeni körpülər tikməyə müvəffəq olmuşuq. Əlbəttə ki, istənilən ölkə, o cümlədən Azərbaycan üçün qonşularla münasibətlərin qurulması əsas prioritetdir. Bu mənada, sonuncu Forumdan bəri bizim əlaqələrimiz güclənib. Biz qonşularımızla qarşılıqlı maraqlara, qarşılıqlı hörmətə əsaslanan çox məhsuldar işçi münasibətlər qurmuşuq. Bu, nəqliyyat, enerji təhlükəsizliyi, ticarət və investisiya sahələrində daha çox körpü qurmağa kömək edir. Bu səbəbdən, bizim qonşu ölkələrlə ənənəvi əlaqələrimiz regional təhlükəsizliyi təmin edir.

Regional təhlükəsizlikdən söhbət açarkən, biz, əlbəttə ki, Ermənistanla Azərbaycan arasındakı münaqişədən danışmalıyıq. Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış ərazilərinin 20 faizinin Ermənistan tərəfindən işğalı davam edir. Bu işğal nəticəsində Azərbaycanın tarixi hissəsi olan Dağlıq Qarabağ və ölkəmizin digər 7 rayonu işğal altındadır, bir milyondan çox qaçqın və məcburi köçkün işğaldan əziyyət çəkir. Xalqımız etnik təmizləməyə məruz qalıb. İşğal olunmuş ərazilərdəki bütün tarixi abidələrimiz Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən dağıdılıb və bu, işğal olunmuş ərazilərə iki dəfə faktaraşdırıcı missiya göndərmiş ATƏT-in hesabatında öz əksini tapıb. Azərbaycan torpaqlarının işğalı

beynəlxalq hüququn, əsas beynəlxalq təşkilatların müvafiq qətnamələrinin və qərarlarının kobud şəkildə pozulmasıdır. BMT Təhlükəsizlik Şurası Ermənistan qoşunlarının ərazilərimizdən dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edən 4 qətnamə qəbul edib və onlar Ermənistan tərəfindən yerinə yetirilmir. BMT Baş Assambleyası, ATƏT, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Avropa Parlamenti, Qoşulmama Hərəkatı və digər təşkilatlar oxşar qətnamə və qərarlar qəbul ediblər. Onlar beynəlxalq hüquqa, ədalətə əsaslanır və münaqişənin sülh yolu ilə həlli üçün hüquqi baza yaradır. Status-kvo qəbuledilməzdir. Danışıqları təşkil etmək üçün mandata sahib olan ATƏT-in Minsk qrupu ölkələrinin prezidentləri dəfələrlə bəyan ediblər ki, status-kvo qəbuledilməzdir və biz bunu tam dəstəkləyirik. Status-kvo dəyişməlidir və bunu etmək üçün Ermənistan öz qoşunlarını Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərindən çıxarmağa başlamalı, qaçqın və məcburi köçkünlərə öz evlərinə qayıtmağa imkan yaratmalıdır.

Ermənistan hökuməti danışıqların formatını dəyişmək üçün cəhdlər edib və biz hələ də bu cəhdləri görürük. Bu, tamamilə qəbuledilməz və qeyri-effektivdir. Biz bunu danışıqlar prosesini əngəlləmək cəhdi hesab edirik. Bu cür düşünən tək biz deyilik. Şadıq ki, beynəlxalq təşkilatlar bu fikri paylaşır. Bir qədər əvvəl ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri bəyanat yaydılar və faktiki olaraq Ermənistana açıq mesaj göndərdilər ki, onların danışıqlar formatını dəyişdirmək cəhdləri qəbuledilməzdir. Ondan bir neçə gün əvvəl Avropa İttifaqının yüksək rütbəli rəsmiləri eyni bəyanatla çıxış etdilər. Danışıqlar formatı uzun illər ərzində işlənib hazırlanıb və onu dəyişmək üçün birtərəfli qaydada edilən istənilən cəhd danışıqlar prosesini əngəlləmək cəhdi kimi qiymətləndirilir və bütün məsuliyyət bunu etməyə çalışan tərəfin üzərinə düşür. Bu səbəbdən, birincisi, danışıqlar formatı dəyişdirilə bilməz və ikincisi, danışıqlar nəticəyönümlü olmalıdır, sadəcə, danışıqlar xatirinə olmamalıdır. Azərbaycan bu prosesi davam etdirməyə hazırdır və danışıqların nəticəsi olaraq bizim ərazi bütövlüyümüz bərpa edilməlidir. Ərazi bütövlüyü beynəlxalq hüququn fundamental prinsipidir. Ərazi bütövlüyü ilə öz müqəddəratını təyinetmə arasındakı balans BMT-nin Nizamnaməsində, Helsinki Yekun Aktında çox aydın şəkildə izah olunub. Öz müqəddəratını təyinetmə ölkələrin ərazi bütövlüyünü pozmamalıdır. Ona görə də, münaqişə beynəlxalq hüququn normalarına, BMT Təhlükəsizlik Şurasının müvafiq qətnamələrinə əsasən və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll edilməlidir.

Bizim xarici siyasət prioritetlərimiz, həmçinin beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələri əhatə edir. Biz müxtəlif beynəlxalq təşkilatlar arasında körpülər yaradan müxtəlif təşəbbüslərdə fəal şəkildə iştirak edirik. İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının və Avropa Şurasının üzvü olan az sayda ölkələrdən biri olaraq biz bu iki təşkilat arasında daha çox tərəfdaşlıq qurmaq üçün bu imkandan istifadə edirik. Azərbaycan İslam Əməkdaşlıq Təşkilatında İslam həmrəyliyinin gücləndirilməsi, bəzi üzv ölkələr arasında gərginliyin azaldılmasında mühüm rol oynayır. Biz səylərimizin nümayişi olaraq iki il bundan əvvəl IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarını uğurla keçirdik. Ondan iki il əvvəl Azərbaycan birinci Avropa Oyunlarını keçirən ölkə oldu. Təsəvvür edirsinizmi, biz iki il ərzində eyni şəhərdə həm Avropa Oyunlarını, həm də İslam Həmrəyliyi Oyunlarını keçirdik. Bu, əslində, bizim beynəlxalq arenadakı rolumuzu, ölkələri və sivilizasiyaları yaxınlaşdırmaq istiqamətində səylərimizi əks etdirir. Biz Avropa İttifaqının 9 üzv ölkəsi ilə strateji tərəfdaşlıqla bağlı bəyannamələr və razılaşmalar imzalamışıq və qəbul etmişik. Bu, üzv ölkələrin üçdəbiridir və həmçinin bizim Avropa ölkələri ilə fəal əməkdaşlığımızı nümayiş etdirir. Biz ötən il Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlığımızın bütün əsas sahələrini əhatə edən, tərəfdaşlıq prioritetləri adlanan çox mühüm bir sənədi parafladıq. Bu sənəddə, xüsusilə, Ermənistanla Azərbaycan arasındakı münaqişənin həlli ilə bağlı məqam aydın əksini tapıb. Bu sənəddə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, suverenliyi və sərhədlərinin toxunulmazlığına tam dəstək ifadə olunur. Ona görə də, Ermənistanla münaqişəyə gəlincə, bir daha deməliyəm ki, bütün aparıcı beynəlxalq təşkilatlar münaqişənin həllini bu prinsiplər əsasında görür. Münaqişənin həllinin yeganə yolu Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpasıdır.

Azərbaycan müxtəlif ölkələrlə yaxın əməkdaşlıq imkanından istifadə edərək Bakı prosesinə start verdi. Ötən il biz Bakı prosesinin 10-cu ildönümünü qeyd etdik. Bu, bizim İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına və Avropa Şurasına üzv ölkələrin mədəniyyət nazirlərini birgə toplantıya dəvət etməyimizlə başladı. Bu, çox uğurlu oldu və beləliklə, növbəti il biz daha bir görüş keçirdik və sonra, BMT tərəfindən dəstəklənən bu format Bakı prosesi adlandırıldı. Bu, 100-dən çox ölkəni əhatə edən həmin iki böyük beynəlxalq təşkilat arasında qarşılıqlı əlaqə və müzakirələrin yeganə formatıdır.

Multikulturalizm Azərbaycanın dövlət siyasətidir. Azərbaycan dünyada multikulturalizm mərkəzlərindən biri kimi tanınır. Bunun tarixi kökləri var. Əsrlər boyunca Azərbaycan müxtəlif dinlərin və etnik qrupların nümayəndələrinin sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşadığı yer olub. Biz fəxr edirik ki, müstəqilliyimiz bərpa olunandan sonra bu meyil gücləndi. Biz bu ideyaları qlobal arenada təbliğ etməyə çalışırıq. Ona görə də biz çoxsaylı tədbirlər, beynəlxalq konfranslar, mədəniyyətlərarası dialoq forumu, dünya dini liderlərinin forumu, BMT Sivilizasiyalar Alyansının forumu, Bakı Humanitar Forumu və bir çox başqa beynəlxalq tədbirlər təşkil edərək, xüsusilə fərqli fikirlər gördüyümüz zaman əsas diqqəti multikulturalizmlə bağlı məsələlərə yönəldirik. Düşünürəm ki, Azərbaycanın nümunəsi açıq şəkildə nümayiş etdirir ki, multikulturalizm dünyanı inkişaf etdirməyin, gərginlikləri azaltmağın, əməkdaşlığı və qarşılıqlı anlaşmanı gücləndirməyin yeganə yoludur. Azərbaycan nisbətən gənc müstəqil ölkədir. Lakin, biz beynəlxalq ictimaiyyətdən çox güclü dəstək alırıq. Bunun sübutu olaraq, mən bir neçə il əvvəl Azərbaycanın 155 ölkənin dəstəyi ilə BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü seçilməsini qeyd edərdim. Bu, onu göstərir ki, beynəlxalq ictimaiyyətin mütləq əksəriyyətinin Azərbaycana böyük dəstəyi və etimadı var. BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü kimi biz təhlükəsizlik və mədəniyyətlərarası dialoqla əlaqədar əhəmiyyətli məsələlərin həllində çox mühüm rol oynadıq. Biz, həmçinin qlobal təhlükəsizlik sahəsində rol oynayırıq. Biz sülhməramlı əməliyyatlarda iştirak edirik. Bu yaxınlarda biz Əfqanıstanda təhlükəsizliyi təmin edən hərbçilərimizin sayını artırdıq. Biz, həmçinin koalisiya qüvvələrini çox mühüm nəqliyyat və logistika dəstəyi ilə təmin edirik. Azərbaycanın üzvü olduğu Şimal paylaşdırma şəbəkəsi çox etibarlı təchizat marşrutudur. Bu, həm də müasir infrastruktura, xüsusilə nəqliyyata investisiyaların yatırılması sayəsində mümkün olub. Sonuncu Qlobal Forumdan sonra keçən dövrdə biz Xəzər dənizinin Azərbaycan sahilində böyük dəniz ticarət limanının açılışını etdik. Bu dəniz limanı böyük həcmdə - ilkin mərhələdə 15 milyon tondan 25 milyon tonadək yükləri nəql etmək qabiliyyətinə malikdir və ölkələri yaxınlaşdırmaq baxımından çox mühüm rol oynayır.

Xarici siyasətdən danışarkən, əlbəttə ki, bizim bu siyasətin mahiyyətinə ehtiyacımız var. Xarici siyasətimiz, siyasi səylərimiz olmadan Azərbaycanın artıq sahib olduğu güclü nəqliyyat əlaqələrini qurmaq mümkün olmazdı. Bizim ölkəmizi regional nəqliyyat mərkəzinə çevirməklə bağlı bir neçə il bundan əvvəlki hədəflərimiz artıq öz nəticələrini verir. Azərbaycan Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizinin fəal iştirakçısıdır. 2017-ci ildə biz Gürcüstandan keçməklə Azərbaycan və Türkiyə arasında dəmir yolu xəttinin açılışını etməklə, Avropa dəmir yolu ilə Asiya dəmir yolunu birləşdirdik. Ötən il dəniz limanının açılışı bu nəqliyyat şəbəkəsinin daha bir elementidir. Biz artıq Asiya ölkələrindən, Mərkəzi Asiyadan yüklər qəbul edirik. Biz bu yaxınlarda artıq Əfqanıstanın təbliğ etdiyi Lapis-Lazuli dəmir yolu və Şərq-Qərb dəhlizi ilə fiziki əlaqə əldə etdik. Biz artıq yeni mənbələrdən yüklər qəbul edirik. Bu, təkcə iqtisadi mənfəət deyil, həm də ölkələr arasında əlaqə, qarşılıqlı bağlılıq və yaxın əməkdaşlıq deməkdir. Beləliklə, nəqliyyat sahəsi beynəlxalq əlaqələrin mühüm sektorudur və o, çox yaxşı tərəfdaşlıq ruhu yaradır.

Qlobal təhlükəsizlik üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edən daha bir sahə enerji sektorudur. Azərbaycan enerji təhlükəsizliyinə çox investisiya yatırır. Aparıcı enerji şirkətləri ilə bizim birgə layihələrimiz həm xalqımıza, ölkəmizə fayda verir, həm də Azərbaycanda, qonşu ölkələrdə on minlərlə iş yeri yaradır və onlar beynəlxalq tərəfdaşlığa gətirib çıxarır. Azərbaycan neft kəməri ilə Qara dənizi və Xəzər dənizini, dünyada ilk dəfə olaraq neft kəməri ilə Aralıq dənizi ilə Xəzər dənizini birləşdirdi. Hazırda, biz Cənub Qaz Dəhlizi adlanan böyük layihə üzərində işləyirik. O, Azərbaycan, Gürcüstan, Türkiyə, Bolqarıstan, Yunanıstan, Albaniya, İtaliyanı birləşmiş kəmər sistemi vasitəsilə əlaqələndirir. Kəmərin uzunluğu 3500 kilometrdir və yekun mərhələdədir. Ötən ilin mayında biz Cənub Qaz Dəhlizinin rəsmi açılışını etdik. Ötən ilin iyununda isə onun mühüm hissələrindən biri olan TANAP-ın-Trans-Anadolu Boru Kəmərinin açılışı oldu. Azərbaycan qazı artıq bu kəmər vasitəsilə nəql olunur və ümidvaram ki, gələn il layihə tam yekunlaşacaq. Bu, regionda ən böyük infrastruktur layihələrindən biridir. Qaz istehsalı və nəqlinə yatırılmış investisiyaların ümumi həcmi 40 milyard dollara yaxındır. Beynəlxalq maliyyə institutları bizə güclü dəstək verir və əlbəttə ki, korporativ vəsaitdən də istifadə olunur. Bu, enerji təhlükəsizliyi, enerji əməkdaşlığı və ölkələr arasında əməkdaşlıq layihəsidir. Bizim planlarımız bugünkü formatın hüdudlarından kənara çıxır. Biz artıq Bosniya və Herseqovina, Xorvatiya, Monteneqro kimi Balkan ölkələri ilə Anlaşma Memorandumu imzalamışıq. Ümidvaram ki, növbəti mərhələdə biz bu ölkələrlə həm də fəal əməkdaşlığa başlayacağıq. Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinə bu və ya digər yolla qoşulmağı planlaşdıran ölkələrin coğrafiyası genişlənir. Bu, enerji və nəqliyyat təşəbbüslərinin geniş beynəlxalq əməkdaşlığa yol açdığını əyani şəkildə göstərir. Düşünürəm ki, biz enerji və nəqliyyat sektorlarında Asiya, Qafqaz, Avropa ölkələrini və Avropa İttifaqına üzv ölkələri əhatə edən beynəlxalq əməkdaşlığın yeni geniş formatını yaratmışıq. Bu, həqiqətən də qiymətli töhfədir və biz hələ bu prosesin başlanğıcındayıq. Çünki biz hələ icra mərhələsindəyik. Bütün bu layihələr həyata keçiriləndən sonra iqtisadi stimul, iqtisadi fayda olacaq, bu ölkələrdə on minlərlə iş yeri açılacaq və bu, ölkələri yaxınlaşdıracaq.

Çıxışımın əvvəlində qeyd etdim ki, Azərbaycanın xarici siyasəti müstəqildir və milli maraqlara əsaslanır. Bunun əsasında təkcə bizim siyasi iradəmiz deyil, həm də iqtisadi inkişafımız dayanır. Son 15 ildə iqtisadiyyatımız 3,2 dəfə artıb. Biz Azərbaycanın əsas infrastruktur layihələrini tamamlamağa, maliyyə vəziyyətimizi əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdırmağa müvəffəq olduq. Xarici borcumuzun səviyyəsi çox aşağıdır, ümumi daxili məhsulun təxminən 19 faizinə bərabərdir və ehtiyatlarımız borcumuzdan 4-5 dəfə çoxdur. Beləliklə, Azərbaycanın maliyyə sabitliyi, iqtisadi inkişafı ölkəmiz üçün imkanlar yaratmaqla yanaşı, qonşu ölkələrə investisiya yatırmağa və daha çox körpü qurmağa imkan verir.

Düşünürəm ki, Forumun gündəliyi çox məharətlə seçilib. Siz bu gün narahatlığa səbəb olan ən mühüm və aktual məsələlərə toxunacaqsınız. Mən tam əminəm ki, məhsuldar müzakirələriniz və tövsiyələriniz tərəfdaşlığın güclənməsinə və gərginliklərin azalmasına yol açacaq. Foruma uğurlar arzulayıram. Təşəkkür edirəm.

Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Aqil Nəzərli Tərtər rayonu ərazisində müvəqqəti məskunlaşmış laçınlı köçkünlərlə görüş keçirmişdir

Laçın Rayonu İcra Hakimiyyətinin başçısı Aqil Nəzərlinin Tərtər rayonu ərazisində müvəqqəti məskunlaşmış laçınlı məcburi köçkünlərlə görüşü–səyyar qəbulu keçirilmişdir. Görüş Tərtər rayonu Şıxarx qəsəbəsində 1 saylı Şıxarx qəsəbə tam orta məktəbin binasında keçirilmişdir.

52 nəfər laçınlı məcburi köçkünün iştirak etdiyi görüşdə çıxış edən Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Aqil Nəzərli ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə şəhid ailələrinə, məcburi köçkünlərə göstərilən diqqət və qayğıdan danışmış, məcburi köçkünlərin mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı xeyli işlərin görüldüyünü, 100-dən artıq müasir yaşayış kompleksi və qəsəbələrin salındığını, digər köçkünlərlə yanaşı yüzlərlə laçınlı köçkün ailəsinin də yeni mənzillərlə təmin edildiyini, bu sahədə işlərin davam etdirildiyini, xüsusilə digər ərazilərlə yanaşı Şirvan şəhərində köçkünlər üçün hündür mərtəbəli binaların inşasına başlanıldığını minnətdarlıqla bildirmişdir. Rayon rəhbəri, həmçinin əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi sahəsində əlavə tədbirlər haqqında Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 2019-cu il 25 fevral tarixli sərəncamı ilə əhalinin müxtəlif sosial təbəqələrinə verilən müavinətlərin artırılmasının əhalinin rifah halının yaxşılaşdırılması üçün görülən işlərin tərkib hissəsi olduğunu köçkünlərin diqqətinə çatdırmaqla, ölkə Prezidentinin məcburi köçkünlər və onlara bərabər tutulan şəxslərin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi və onlara dövlət qayğısının artırılması məqsədi ilə 2019-cu il 26 fevral tarixli sərəncamı ilə məcburi köçkünlər və onlara bərabər tutulan şəxslər üçün vahid aylıq müavinətin məbləğinin 50 faiz artırılmasını məcburi köçkünlərə yüksək səviyyədə olan dövlət qayğısının bariz nümunəsi olduğunu bildirmişdir. Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı çıxışında Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin ordu quruculuğu istiqamətində, apardığı siyasəti və görülən işləri, diplomatiya sahəsindəki uğurlarını qeyd edərək erməni işğalında olan torpaqlarımızın da tezliklə azad ediləcəyinə əminliyini bildirmişdir.

Görüşdə iştirak edən laçınlı köçkünlər ölkə başçısı tərəfindən minimum əmək haqqı və pensiyaların artırılmasını, onlara verilən vahid aylıq müavinətin məbləğinin 50 faiz yüksəldilməsini, problemli kreditlərlə bağlı edilən güzəştləri yüksək dəyərləndirərək Azərbaycan Respublikası Prezidenti cənab İlham Əliyevə minnətdar olduqlarını ölkə rəhbərinin ətrafında daim sıx birləşdiklərini bildirmişlər.

Tərtərdə yem emalı müəssisəsi istifadəyə verildi

Tərtər rayonunun Azad Qaraqoyunlu kəndində Azərbaycan və ABŞ-ın Beynəlxalq İnkişaf Agentliyi tərəfindən birgə həyata keçirilən "Sosial-iqtisadi inkişaf fəaliyyəti" (SEDA) layihəsi çərçivəsində yem emalı müəssisəsi istifadəyə verildi.

Bu münasibətlə keçirilən tədbirdə rayon icra hakimiyyətinin, İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyində Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin, ABŞ-ın Beynəlxalq İnkişaf Agentliyinin (USAİD), yerli özünüidarəetmə orqanlarının nümayəndələri və kənd sakinləri iştirak ediblər.

Tədbiri giriş sözü ilə SEDA-nın Gəncə-Qazax regionu üzrə direktoru Günay Zeynalova açaraq qonaqları salamladı və sözü Tərtər rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Müstəqim Məmmədova verdi. Rayon rəhbəri öncə tədbir iştirakçılarını Azərbaycan xalqının milli-mənəvi dəyərlərini özündə əks etdirən Novruz bayramı münasibəti ilə təbrik etdi, onlara əmin-amanlıq, ruzi-bərəkət və firavan həyat arzuladı. Ölkəmizdə kənd təsərrüfatının inkişafına göstərilən diqqət və qayğıdan və bu istiqamətdə həyata keçirilən layihələrin əhəmiyyətindən danışdı. Yem emalı müəssisəsinin istifadəyə verilməsinin Azad Qaraqoyunlu kəndi ilə yanaşı ətraf kəndlərin sakinlərinin də heyvandarlıq və bitkiçilik sahəsində fəaliyyətinin genişlənməsinə və yemə olan tələbatın ödənilməsinə şərait yaradacağını qeyd etdi. Dövlət tərəfindən kənd təsərrüfatının inkişafına göstərilən diqqət və qayğıya görə tərtərlilər adından Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev cənablarına öz minnətdarlığını bildirdi.

Daşkəsənli şəhid dəfn edildi

Ötən gün İran-Azərbaycan sərhədindən sərhədini pozmaq istəyən silahlı qrupla atışmada həlak olan kiçik çavuş Səxavət Məmmədov dəfn edilib.

10.03.2019-cu il tarixdə saat 06-50 radələrində Dövlət Sərhəd Xidmətinin Sərhəd Qoşunlarının “Horadiz” sərhəd dəstəsinin Fizuli rayonunun Bala Bəhmənli kəndinin yaxınlığındakı sərhəd zastavasının xidməti ərazisində dövlət sərhədini pozmağa çalışan silahlı terrorçuların qarşısını alan zaman 2017-ci ilin oktyabr ayında həqiqi hərbi xidmətə çağırılmış, Daşkəsən rayonunun Təzəkənd kəndində 24.10.1999-cu ildə anadan olmuş kiçik çavuş Məmmədov Səxavət Fizuli oğlu şəhid olmuşdur.

Şəhid Səxavət Məmmədov yaşadığı Göygöl rayonu, Yeni Qızılca kəndində torpağa tapşırılıb.

Dəfn mərasimində Daşkəsən rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Əhəd Abıyev, rayon Prokuroru və Polis rəisi, Göygöl rayonundan rəhbər şəxslər, sərhədçilər və rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri iştirak ediblər.

Allahdan bütün şəhidlərimizə rəhmət diləyirik! Dövlət Sərhəd Xidmətinin Mətbuat Mərkəzinin Məlumatı

2019-cu ilin 10 mart tarixində saat 06:50 radələrində Dövlət Sərhəd Xidmətinin Sərhəd Qoşunlarının “Horadiz” sərhəd dəstəsinin Fizuli rayonunun Bala Bəhmənli kəndinin yaxınlığındakı sərhəd zastavasının xidməti ərazisində dövlət sərhədinin pozulmasına cəhd edilmişdir.

Sərhəd naryadı tərəfindən İran İslam Respublikasından Azərbaycan Respublikası istiqamətində silahlı şəxslərin hərəkəti aşkar olunmuş və qarşısı alınmışdır.

Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədinin mühafizəsində olan sərhəd naryadının qanuni tələbinə və xəbərdarlıq atəşinə tabe olmayan sərhəd pozucuları tərəfindən sərhəd naryadına qarşı silah tətbiq edilmişdir.

Baş vermiş atışma zamanı sərhəd naryadının başçısı Daşkəsən rayonundan həqiqi hərbi xidmətə çağırıl-

mış kiçik çavuş Məmmədov Səxavət Fizuli oğlu sinəsindən güllə yaraları almış, sərhəd naryadının üzvü Siyəzən rayonundan həqiqi hərbi xidmətə çağırılmış əsgər Cəbrayılov Vidadi Xəlifəqulu oğlu əlindən yaralanmışdır. Hər iki sərhədçi dərhal hərbi hospitala təxliyə olunsa da, kiçik çavuş S.Məmmədovun həyatını xilas etmək mümkün olmamışdır.

Dövlət sərhədini pozmağa müvəffəq ola bilməyən sərhəd pozucuları geri qaçmışlar.

Hadisədən dərhal sonra Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi general-polkovnik Elçin Quliyev və digər vəzifəli şəxslər əraziyə gəlmiş, hadisə yerinə baxış keçirmiş, əməliyyat-axtarış tədbirlərinin davam etdirilməsinə dair zəruri tapşırıqlar vermişdir.

Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəhbər heyəti dövlət sərhədini mühafizə edərkən qəhrəmancasına həlak olmuş kiçik çavuş S.Məmmədovun atası ilə görüşmüş və baş sağlığı vermişlər.

Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisinin əmri ilə kiçik çavuş Məmmədov Səxavət Fizuli oğlu (ölümündən sonra) və əsgər Cəbrayılov Vidadi Xəlifəqulu oğlu xidməti vəzifələrinin icrasında göstərdikləri şücaətə görə “Hərbi xidmətdə fərqlənməyə görə” 3-cü dərəcəli medalı ilə təltif olunmuşlar.

Hadisə ilə əlaqədar Hərbi Prokurorluqla birlikdə zəruri tədbirlər həyata keçirilir. Fakt üzrə cinayət işi başlanılmışdır.

Gəncənin baş meydanı bayram libasını geyinib, baharın gəlişini gözləyir

Gəncənin Heydər Əliyev meydanında “Novruz şəhərciyi” salınıb, hündürlüyü 4,5 metr olan nəhəng səməni quraşdırılıb. Gün ərzində şəhərciyə gələn qonaqları Novruz

bayramının əsas atributları olan Kosa, Keçəl və Bahar qızı qarşılayır.

Təşkilati işlər üzrə məsul şəxs Sevinc Hüseynova bildirib ki, bu il digər illərdən fərqli olaraq sakinlər bir çox yeniliklərlə qarşılaşacaqlar: “Şəhərin baş meydanında 10 ədəd evcik qurulub. Burada müxtəlif yeyinti məhsullarının tanıtımı və satışı həyata keçirilir. Ərazidə uşaqların asudə vaxtının maraqlı təşkili üçün müxtəlif atraksionlar quraşdırılıb. İlk dəfə olaraq burada paytaxtdan gələn “Manqalçı Evi” təmsil olunur, sakinlərə közdə şabalıd təklif edilir. Martın 5-dən 28-nə qədər hər gün canlı konsertlər təşkil olunacaq. Şəhərcikdə gündəlik şou-proqramlar, uduşlu viktorinalar keçirilir. Təşkilatçılar tərəfindən qaliblərə müxtəlif hədiyyələrlə təqdim olunur. Həmçinin, bu il şəhərcikdə milli atributlarla bəzədilən “Novruz Evi” quraşdırılıb. Bu evdə qonaqlarımız milli paltarlarımızı geyinərək nağıl qəhrəmanları ilə birlikdə şəkil çəkdirə , “Face Art” xidmətindən istifadə edə bilərlər”.

Novruz şəhərciyində Gəncə Regional Mədəniyyət İdarəsinin təşkilatçılığı ilə musiqili proqramlar təqdim olunur. Konsert proqramları hər gün saat 18:00-dan başlayır. Konsertdə əsasən Gəncə Dövlət Filarmoniyasının kollektivi, şəhərdə fəaliyyət göstərən musiqi məktəblərinin ansambılları, Gəncə Musiqi Kollecinin istedadlı tələbələri iştirak edirlər. Bunlarla yanaşı Gəncə Dövlət Dram və Kukla Teatrları kollektivlərinin də çıxışları olur.

Qeyd edək ki, “Novruz şəhərciyi” Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi, Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin təşəbbüsü, Gəncə Regional Mədəniyyət idarəsinin və “Gənclənd” Ailəvi-istirahət kompleksinin təşkilatçılığı ilə salınıb.

Məlumat üçün bildirək ki, mart ayının 19-da, yəni ilaxır çərşənbədə əsas meydanda möhtəşəm tonqal qalanacaq, martın 21-də isə Bakıdan dəvət olunan müğənnilərin iştirakı ilə konsert proqramı təşkil ediləcək.

Samux Rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı vətəndaşların növbəti fərdi qaydada qəbulunu keçirdi

Samux Rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı cənab Alı Qocayevin başçılığı ilə vətəndaşların növbəti fərdi qaydada qəbulu keçirilmişdir. Qəbulda rayon İcra Hakimiyyəti Başçısı Aparatının məsul işçiləri, hüquq mühafizə orqanları, aidiyyatı idarə, təşkilat, xidmət sahələrinin rəhbərləri, İnzibati Ərazi Dairələri üzrə nümayəndələr və bələdiyyə sədrləri iştirak etmişlər.

Vətəndaşların qəbulu saat 10:00-da başlamış, qəbula yazılmış 6 nəfər vətəndaşın müraciəti dinlənilmişdir. Onlardan 1 nəfər torpaq ilə bağlı, 1 minnətdarlıq ilə bağlı, 2 nəfər sənədləşmə il bağlı və 2 nəfəri isə məşğulluq ilə bağlı müraciət etmişdir.

Dinlənilmiş müraciətlərin və qaldırılan məsələlərin həlli ilə bağlı aidiyyatı qurumların rəhbərlərinə və məsul şəxslərə yerindəcə müvafiq tapşırıqlar verilmişdir.

Hələbçə faciəsindən 31 il ötdü

HƏLƏPÇƏ FACİƏSİ HEÇ ZAMAN UNUDULMAYACAQ

Tahir Süleyman Hələpçə şəhidlərini ziyarəti zamanı

İRAQ KÜRDÜSTANINDA KÜTLƏVİ QƏTL

Otuz bir il öncə, faşist Səddam tərəfindən Hələbçə qəsəbəsinə atılan kimyəvi bombalar nəticəsində 5000 insan öldü, 7000 insan isə müxtəlif dərəcəli sağalmaz yara aldılar.

Hələ İran- İraq müharibəsi zamanı irqçi Baas partiyasının rəhbəri, İraq prezidenti,diktator Səddam Hüseyn I Dünya müharibəsindən sonra BMT-nin qadağan etdiyi "Sənf", "Tabun", "Sınır"-adlı kimyəvi qırğın silahlarından istifadə etmişdir. Qadağalara baxmayaraq o, 1984-cü ildən, İraq Kürdüstanının müxtəlif şəhər və qəsəbələrini bombalayan zaman həmin bombalardan istifadə etmişdir.

1988-ci ilin martın 16-da xalqın Novruz bayramına hazırlaşdığı bir zamanda, gözlərini qan tutmuş faşist Səddam, Kürdüstanın Hələbçə, Hurmal, Dauçayla, İnar, Sirva və Şexuasan yaşayış məntəqələrinə kütləvi qırğın bombaları atdırmışdır.

Təkcə 70 000 dinc əhalisi olan Hələbçə şəhərinə atılan kütləvi qırğın bombaları zamanı 5000 insan ölmüş, 7000 insan isə müxtəlif dərəcəli yanıq yaraları almışdır ki, onların müalicəsi yoxdur. Nəticədə minlərlə uşaq, qadın-qoca cəsədləri ilə ölü bir qəsəbəni andıran Kürdüstanın Hələbçə şəhəri ll Dünya müharibəsindən bu yana ən dəhşətli vəhşiliyə bir səhnə olmuşdur. Vaxtı ilə dünya ictimaiyyətı faşist Səddama qarşı tədbir görsəydi, çox güman ki, nə Hələbçə qətliyamı, nə də sonrakı müharibələr baş verməzdi.

Gec də olsa bu gün ABŞ-ın prezidenti və dünya ictimaiyyəti qatil Səddam Hüseynə qarşı qəti qərara gələrək qaniçənin rejimini dəyişdilər. Faşisti, özü hazırladığı və on minlərlə günahsız insanları asdığı dar ağacından asdılar. Əgər sistem dəyişilməsəydi çox güman ki, ölkəsinin vətəndaşlarına qarşı kütləvi qırğın silahı işlədən vəhşi, yəqin ki, bundan qatqat güclü kütləvi qırğın silahları qonşu dövlətlərə qarşı da istifadə edə bilərdi, belə zalımların qarşısı dünya ictimaiyyəti tərəfindən vaxtında alınmalıdır!

Sonda mübariz qəhrəman kürd xalqı, İraq parlamentinə Hələpçə qətliyamını soy qırım kimi qəbul etdirdi.

Bu bayram günlərində dünyanın bir sıra demokratik ölkələri, Hələpçə qətliyamını anır və Suriya kimi Novruz bayramını qana boyayan ölkələri isə lənətləyirlər.

HELEBÇE TU CAR JI BÎR NAÇE

Sala 1988-ê16-17-ê adarê, dema ku gul û sosin hawîldor xwaşbûn dikirin û bihar bi lez berbi Newrozê va diçû, dîrok carek din vegerîya ser bextreşîya kurd. Pelên darê hêşîn di nav xwînêda “xemiland”, xwîn barîya bi ser jîyana kurdayetî va. Belê, ev ne yekem car bu ku gelê kurd, ketibû binê gullebaran û tîr barana dujmin, zar û zêç, pîr û çîwan, jin û mêr, bi kurtî hemu heyber û jînîyên xwezaya bajêrê Helebçê li ber çavê dost û neyar, di naverojek sayî û aramda, di bin bombeyên kîmyayî yên Seddamê rûqirêjde, kûtayî bi jîyana xwe dida. Esmanê hêşîn, ji firîna firokan toz û dûmanek sor direşand, jehrê bi ser rûyên mirovên bê gune û bê suçva, wekî tavîyên baranê dibarîya û gelên meye bê kes yek bi yek li Helebçê bi ser axa sarva, diwergerîya û axrîn nefesa xwe dida… Xopan bû, tofan bu herder, xwîn wekî lehîya avê di nezaranda diçun xwar.

Kurdistan tu carî li bin darê zulmê star nekirîye. Gellek caran li hinberê zordarîyê gelê kurd bi mêrxasî rawestîyaye û ber xwe daye . lê dujmin firsend û mecal nedaye ta ku pirsîyara kurdî di zirûfên aştîyane de bête safî kirin. Dewletên dagirker mixrîkên nav beyna xwe da, carcaran dev avîtine hev , şer û qirên kirine, lê ev şer û qelasîya wan her li ser axa derbas bûye. Ji vî alîva kurd hatine kuştin û welatê wan pêpez buye, ji wî alîvajî dîsa her kurd telef bune. Li dawîyê di şerên navbera du desthelatdarên dagirker da ha kurda xisarê tîtine. Kî ji wana di şerda têk çû bê dîsan, di palêk de, di babeta kurdayetî da serkevtî hatîye hesavkirin. Di şerê Îran û Îraqêda jî,kîjan têk çûbe bila here kurd bi xwe divî şerîda herçend bêalî jî bin dîsa xisar kirine û welatên wan ketîye ber bombebarana dujmina.

Ev cara yekemîn nebu, ku Seddamê hov êrişa hewayî bi ser gelê kurdva dianî. Ev kîn û rik û xezeba rêjîma nijatperesta Îraq, ji mêjve tê berî çend sala wan dîsa bomba napalm avîtibu Kurdistana Başûr û dîsan bi hezaran kurd bibûne penaber û ji bona sitarekî bi ser av û şetan va ketîbû. Kurd ji bona starê wê demê xwe avîtibûn tor û bextên Îranîyan. Her çend bizanîya ku Îran jî ne doste, lê çawa bikirana mefer tunebû ji bo starê cîyê herî nêzîk Îran û Kurdistana Îranê bu. Kurdistana Îranê wê demê di bin bandurîya rêjîma Îranêda maye. Bi hezaran mirov hatibu kuştin,nêzîkî 3000-r malbat têk çûbû ,mal û xanî û debar hemî ji ber bombebaranê wêran bibu, gelo gunê kurda çi bû? Kurda xwe li dijî êrişa diparast û ne dixwastin ku şer welatê wan xopan bike.

Di sala 1988-a Seddam li ser yek êrişî 75-c navçeyên Kurdistanê kir. Ev êriş bi balafir û frokê hate kirin, bar û avêjên wan jî jehrîya kîmyayê bu. Bingehê pêşmergên navçê Zaxo LEQ -a 1-ê, bi erdêra bû yek. Kurdan nekarin xwe li himberî cekên kîmyayî ragîrîn. Wê roja reş, nêzîkî 10 000-r kurd hatine qelandin û kuştin, wekî 20 000-an jî birîndar bun û ewên din jî ku jimara wan digihîşte bi sed hezaran, li çar alî bela bun hewarîya xwe ji hemu cîhanêra beyan kirin.

Helebçê-31

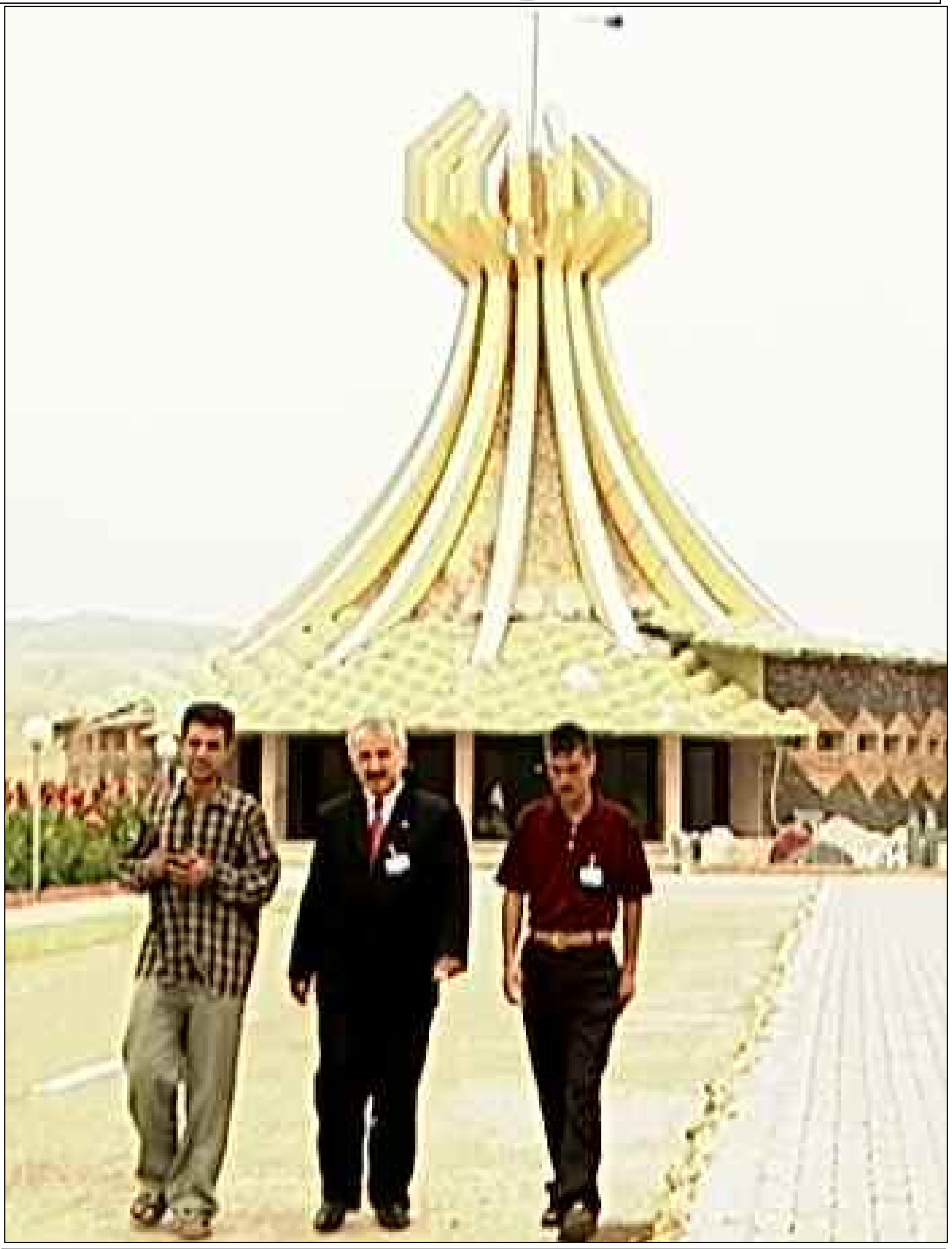

Tahir Silêman zîyareta Helebçêda

Ew weşeta nedîtî, dîyare wê çendîçend sal wê bîra meve, û wê bê neletkirin. Ev qetlîyamek, mrovkujîyek gelek mezin bu. Lê bê dengî hertim û hertim beşê kurdaye kesî guh neda dengê nalîna zarokên kurd. Seddamê faşîste xwînxwar dixwast ku gelên kurd ceza bike .Bi rastî jî ev ceza gellek giranbu. Wî dixast ku li ser axa kurdan navçeyeke vala û taybetî pêk bîne. Çekdarên kurd serê ewil vî navçeyê bombebaran kirî bernedan û bi qederê karîna xwe li ber xwe dan. Lê, ji heft beş artêşên Îraq sê beşên wî di vî opêrasîonêda beşdar bibun û ev hêz jî qabil nebu ku bi hêsanî têkhere û bişkê. Cehşên hindur jî li pişta artêşên xwînrêj li dijî gellên xwe şer tikirin. Pêşmerga ji alîyekva jin û zarokên kurd ji ber vê wehşetê direvandin, ji alîyek dinva jî, bi cekên destane li himberê debabe û frokeyên rêjîma nîjatperest şer tikirin.

Kurdên Helebçê vî alî, wî alî, bi perîşanî û bê kesîyêda revîn xwe spartine Turkîyê û Îranê. Sere ewil Turkîyê sînorê xwe girt lê paşê dît ku badilhewaye, kurd kurda li devra nahêle, sînor vekir û ji sed hezaran jortir kurdên Îraqê hatine Turkîyê. Birçîtî, neçarî, bêdermanî û tezîtîyan wan bi çî wekî mirovan jî rêijîma Turkîyê ru neda wan. Her wek ku dîlên şer bûn bi grew hatibûn girtin. Li Mêrdîn, Dîyarbekir û Mûşê bineçîyên sitarê nîşan da û çend kon û hinek xwarin û wexarin da wan, tu heqek penaberî li kurdanra nas nekir. Kurdên hatî di kanpên xweda her wek hêsîr û dîla di nav neçarîyêda xwe ji bombên kîmyayê parastin. Lê bextreşîya kurda li vir jî domand. Lewra gelek car hêzên ewlekarîya Turkîyê jehrî û dermanê mirinê avîtine nav xwarin û vexwarina kurdên penaber û her weha serok û pêşmergên hatî bi dizî û xef-xef dane rêjîma zordesta Îraqê. Mixabin, ev hemû hovîtî û qirkirin bin çavê cîhanê didomîya û kesek pêşî li vê rewşa xerav û ne mrovî nedigirt. Denk ,ji bîr û raya cîhanê û bi taybetî ji hêzên pêşverû û dêmokratên Turkîyê jî dernedîket.

Kesî li halê kurda nedipirsîya

Bi rastî jî, buyera Helebçê qezîyake gelekî mezine. Careke din hate dîtin ku,kurd divê, dost û dijminên xwe baş ji hev cuda bikin. Di hemû perçeyên Kurdistanêda li ku derê dibe bila bibe, dema ku leyzek li ser çarenusîya kurd bê leyîstin, rêxistin û sazumanên kurdewarî hev her tim baş agadar bikin û ji hev bi xeber bin, piştovanî û pişt kirîya hev bikin.

Vaye çendin care ku dijmin bi ser kurdada agir dibarîne,sedem ku nikarîne li cîhanê dengê xwe bilind bikin,kesek xwe negîhandîye hewara kurdan. Gelek car dujmin kurda bi xwe berdaye hev û ew xwe daye alîkî temaşa şerê brakujîa kurda kirîye. Hêzên welatparêzên kurd jî bi dijmin xapîyane dest avîtine pêsîra hevdu û li dawîyêda doza Kurdistan bê hêz û bê deng maye. Gelek kurdên xwaîn û xwefroş jî mafên kurdayetdî firotine dijmin û bi rûreşî li gel dujmin cî girtine.

Di hemû beşên Kurdistanê de, dema pirsa kurdî hatibe holê, hemî rexên dijmin bi hevra yek dengî kirine û li dawîyê xwaşbinyek mirovatî ji, Kurdan re nasnekirine. Her wuha dewletên dijî maf u azadîya kurdan, her daîm, di nav xwe da gelek peyman û destbirakîya dizî û eşkere danîne. Wekî tê zanin di dîroka kurdan de gelek caran çar dewletên dagirker alîkarîya hev kirine û her tim hevkar bune. Dema ku tevgera kurdî li beşekî Kurdistanê pêşve çuye, nêzîkayî li edlahî û azadîyê kirîye: pêra û xof ketîye dilê wan zordarên beşên din. Ewana xwastine ku kurd her tim bindar bimînin.

Her yek ji wan xwîn û heyîna kurda bi hêsanî bimêje. Ew di nav hevdu ji hev bi xeber bune; lê pir mixabin ku kurdan firsend û mecal netîtîye ku ew ji di nav xwe da şêwr û mişawirayek daynin,yekitî û hevkarîyek çêkin û cîhanê deng bidin. Dîyare xêra dujminên kurda ji kurda ra tune ye. Yekem dostê kurdan,pêşîn kurd bi xwe ne. Kurdên hemî beşên Kurdistanê birayê hevin û girînge her kesek ji bo azadîya Kurdistan di mercên xwe yên taybetî de serbixwe be û gerî kurd, di beşê xwe de ber bi rizgarî edlahîyê ve bibe. Helepçe, wekî Hêroşîma û Nagasakî bû. Di serdema îro de, ev buyer li ser navê mirovahetîyê rûreşîyek mezin e, sûçek girane. Bona wêjî Seddam û hevkarên wî di dadgehê hatin dadigekirin û caze dardakirinêva emelên xwe “şûştin”. Gelê kurd û dostên wî tu carî Helepçe ji bîr nakin. Kula helebçê zû bi zû ji dil naçe. Hêvîdarin ku ne kurd tenê, lê hemû gelên cîhanê carek din mirovkujîyek wiha nebînin û li çar alîyê cîhanê aşîtîyek pêt bidamezirandin…..

Amade kir: Tahir Silêman

Cejna Newrozê Serê Salê nû ye

Konê Reş

Cejnê Cejnê Cejnê
Xanê rok hat bejnê

Cejna newrozê ye
Serê salê nû ye

Va dar dipişkivin
Çiya dixemilin

Bi zer û kesk û sor
Bi riçinê wek por

Çûk çivîk dixwîn in
Hêlîna datîn in

Dil lêdide bijen
Xwerist dibe bi ken

Mirov dibe rûgeş
Jiyan şêrîn û xweş

Cejnê Cejnê Cejnê
Xello rok hat bejnê

Cejna Newrozê ye
Destpêka salê ye

Cejna ji sed salan
Roja bav û kalan

Heydê keko rabe
Bi vê rojê şabe

Em dadin agire
Ser zinar û gire

Agirê vê rojê
Nîşana Newrozê

Derenge zû rabe
Tev dostên xwe şabe.

Strana Newrozê

Bîst û yekê adarê
Destpêkirina buharê
Şaxên daran bişkivîn
Ji kulîlkên sor û şîn
Newroze cejna salê
Şev û roj hat qirarê
Rojên kevin hilatin
Rojên nû taze hatin
Rengê zemîn guherî
Şa bû, şivan û kerî
Newroze cejna salê
Şev û roj hat qirarê
Xwîna mirov dijene
Pêre dil jî dikene
Keç û kurên me kurdan
Bi şahî dikin dîlan
Newroze cejna salê
Şev û roj hat qirarê
Dibe dema evînê
Dil li ser dil datînê
Çûk û çivîk dixwînin
Hêlînên xwe datînin
Newroze cejna salê
Şev û roj hat qirarê.

ZƏRDÜŞT VƏ NOVRUZ HAQQINDA

124 min peyğəmbərin sırasında Zərdüştün yeri, sözsüz ki, siyahıda ən yuxarı sətirlərdədir. İndiyədək onun adı daha çox müqəddəs Avesta kitabıyla qoşa, sinxron çəkilib. Lakin, Zərdüştün irsi təkcə elə bu kitabla kifayətlənmir. Zərdüştün günümüzədək gəlib yetirmiş mirasına həm də onun hazırladığı çox dəqiq astroloji təqvim də daxildir. Aşağıda biz sizlərə bu təqvimin tarixi, mənşəyi, xüsusiyyətləri barədə danışmaq istəyirik.

* * *

Orta əsr ərəb məxəzləri Zərdüştün mənşəyi, doğum yeri barədə tərəddüd etmədən eyni fikri bölüşürlər-o, Azərbaycanda dünyaya göz açıb. Əl-Biruni də bu fikirdədir, əl-Bəlazuri, əl-Qəzvini, əl Həməvi də. Avestanın ən qədim parçası sayılan “Qat”larda deyilir ki, Zərdüşt Turan tayfaları ərazisində doğulub. Sonradan vətənini tərk edərək Viştasp adlı bir hökmdarın məmləkətinə sığınıb. Uzun zaman onun himayəsi altında fəaliyyət göstərib. Beləliklə ulu Zərdüşt məhz Azərbaycan peyğəmbəridir. Yəni, belə deyək-Azərbaycan da peyğəmbərlər ölkəsi sayıla bilər. Peyğəmbərlər isə, bildiyimiz kimi heç vaxt öz vətənlərində qəbul edilmirlər. Bu acı tale Zərdüştü də təqib edir. 30 yaşında Zərdüşt bir sıra silahdaşlarının əhatəsində (onların sırasında qadınlar da varmış) Eran-Vedjo adlı müqəddəs bir şəhərə yollanır. Həmin şəhər vaxtilə əfsanəvi Cəmşid tərəfindən xüsusi plan əsasında inşa edilibmiş. Soyuq qış şaxtalarından qorunmaq naminə ən nümunəvi insanlar, heyvanlar, bitki növləri və s.i və ilaxır məhz bu uzaq ünvanda qorunub saxlanırmış. İndiki dillə desək, görünür bura bir növ buğda, cins, toxumluq, damazlıq mərkəziymiş. Orda, görünür həm də öz dövrü üçün ən mükəmməl rəsədxana da yerləşirmiş.

Zərdüşt peyğəmbər məhz həmin rəsədxanadan istifadə edərək öz mükəmməl astroloji təqvimini hazırlayır. Uzun illər sürən araşdırmalardan sonra alimlər həmin bu rəsədxananı indiki Rusiyanın Çelyabinsk vilayətində, Arkaim şəhərciyində aşkarlayırlar. Şəhər çox qəribə plan əsasında tikilib. Əslində bu dairəvi günəş şəhəri, canlı rəsədxanadır. Günəşin səmadakı səyahəti, bu şəhərin quruluşunda dəqiq ölçülərlə təkrarlanır- millimetrinə qədər. Əslində, burda şəhərlə rəsədxana arasında elə bir fərq yoxdur.

Belə mükəmməl dairəvi sxemləri, naxışları, gəlin, insan əməyinin məhsulu bilməyək. Adətən, yaz, yay aylarında bu cür düzənlik ərazilərdə səhər vaxtları “kürəvi ildırım” adlanan möcüzəli təbiət fenomeni gəzir. Torpaq, yaxud taxıl, əkin zəmiləri üzərində mükəmməl naxışlar həkk edir. Nəinki Zərdüşt zamanları, elə indi də oxşar naxışlar, bir də görürsən, hansısa bir əkin sahəsi üzərində aşkarlanır. Başlayır camaat arasında minbir şaiyə yaratmağa. Həmin dairələrin ortasındakı buğda sümbülünün keyfiyyəti həmişə kənardakılardan üstün olur. Alimlər bunu təbii seleksiya

nümunəsi bilirlər.

Belə naxışların biri üzərində əfsanəvi Cəmşid, bayaq adını çəkdiyimiz günəş şəhərini- Arkaimi inşa edir. Şəhər, göydəki günəşin hərəkət trayektoriyasını özündə tam əks etdiyindən əsl rəsədxana imiş.

Belə dairəvi günəş şəhərləri o vaxtkı Orta Asiya, Güney Ural ərazisində bir deyil, iki deyildi. Qədim türklər bu cür dairəvi şəhərlərə “qazan” deyərlərmiş. Məncə, indiki Tatarıstanın paytaxtı Qazan şəhərinin adı da məhz həmin sirlə əlaqədardır. Dövrünün bir çox alimləri, o cümlədən ulu Zərdüşt məhz bu cür oxşar ünvanlarda göy cisimlərini müşahidə edirdilər. Bütün bunların son nəticəsi kimi axır ortaya Zərdüşt təqvimi çıxır.

* * *

Zərdüştülüklə bağlı olan nə varsa indi xalqımızın alt şüuruna hopub. Yəni, bəli, biz indi, bu gün nə Avestaya bələdik, nə də ki, qədim zərdüştülük ayinlərinə. Ancaq Zərdüşt təqvimindən indi də istifadə edirik. Xüsusən, Novruz bayramının dəqiq vaxtını təyin edərkən, biz bəli, məhz bu təqvimdən yararlanırıq.

Heyif ki, biz bu mükəmməl təqvimi deyəsən azca unutmuşuq. Halbuki öncəgörmələr baxımından həmin təqvimin tayı-bərabəri yoxdur. Müasir Rusiyanın bir nömrəli münəccimi sayılan aysor mənşəli Pavel Qloba, gələcək barədə öz proqnozlarını məhz bu təqvimə əsaslanaraq irəli sürür. İndi, Rusiyada elə bir samballı mətbuat orqanı yoxdur ki, orda Pavel Qlobanın astroloji proqnozları verilməsin.

Bu təqvim, 32 ili əhatə edən xüsusi qərinələrə bölünür. Hər il, bir heyvanın xassələrini özündə cəmləyir. Məsəlçün, martın 21-dən etibarən Porsuq ili başlayır. Porsuq isə neynir?-dərinliklərdə yuvasını qzıb ora alinə nə keçdisə yığır. Bu isə Porsuq ilini bank, maliyyə, xəzinə məfhumlarıyla, işarələriylə müşaiət edir. Yəni belə vaxtda bank böhranları, maliyyə silkələnmələri ola bilər. Porsuq rəmzi eyni halda keçmiş xatirələr, nostalji hissləriylə əlaqədardır. Yəni bu ildə biz nostalji hisslərini çox yaşamağa məhkumuq. Xəstələrə belə vaxtda dərman deyil, müalicəvi ot kökləri yemək məsləhət görünür. Porsuq ilində emosiyaları gizlətmək məsləhət deyil. Onları mütləq açıq-aşkar nümayiş etdirmək vacibdi.

1920, 1952, 1984, 2016, 2048 illər Zərdüşt təqvimində Porsuq illəri sayılır. Beləliklə, biz bu il 1920-ci il hadisələrini yenidən yaşaya bilərik. Yəni 1920-ci il 28 aprel hadisələrinin təkrarı, bir başqa şəkildə bu il bizləri təqib edəcək. Zərdüşt təqvimində hər bir rəmzin tam əksi də mövcuddur. Yəni, sən əgər Porsuq ilində bu rəmzin qanunlarıyla yaşamasan, özündən küs. Bil ki, belə halda əks rəmzin- Köstəbək rəmzinin dəyərlərini təkrarlamağa məhkumsan. Bu ilin bizə nə verəcəyini bilmək istəyirsinizsə, məşhur Britanya yazarı Ceyms Oruelin “1984” romanını diqqətlə oxuyun. Axı 1984-cü il də, eynən bu il kimi, Porsuq ili olub.

Həmid Herisçı

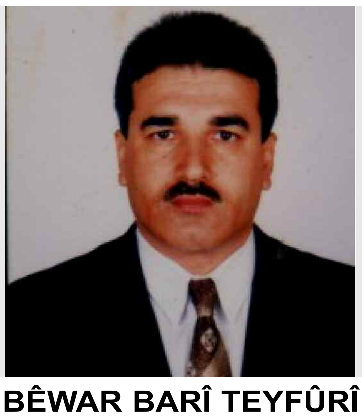

BÊWAR BARÎ TEYFÛRÎ

Zindîye Newroz

Zindîne meydan bona niştiman,
Rabûn serhildan torinê Medan.
Ji bo azayê gel ê Kurdistan,
Dimeşe temam bûye şoreşvan.
Bo bijî Newroz agir li xwe dan,
Geç û lawên me bûne pêkrewan.
***
Bi berxwedana zindîye Newroz,
Bi şeîda gel wê dike pîroz.
Newroz jîna nû ji mera xelat,
Ji Kewa dema ev roja felat.
Agrê Newrozê hingavt Rojhelat,
Bû cejn û vejîn hebûna welat.
Remza azayê ev roja evra,
Mizgînê didin bi agir hevra.
Suruşt jî şa dibe
Ku tê ev dem ,kat,
Girasê jînê Xudike heyat..
***
Gelê ku bindeste
Dijî bê sînor,
Jîyan jêra dibe
Çawa dojeh,gor.
Bedela azayê
Hertim xwîna sor,
Ew nay pêşkêş kirin
Dest tînin bi zor.

Ədalət Bədirxanlı

YAZ YAĞIŞI

EMİN və NİGARIN nişanı

Zümzüməsi göyü qucar,
Hər dənəsi işıq saçar,
Bulaqlara sarı uçar
yaz yağışı...

Nəzrinimin boyu bəstə,
Damlalara qoşar bəstə,
Nərgizlərdən tutar dəstə,
yaz yağışı.

Damcıların zərrələnər,
Eşq, məhəbbət səpələnər,
Emin, Nigar qürrələnər,
yaz yağışı.

Göy üzündən nur ələnər,
Ürəklərə eşq çilənər,
İki sevda qönçələnər,
yaz yağışı.

Çəmənlərin bəzəyisən,
Çaylarımın özəyisən,
Gülün bəzək- düzəyisən,
yaz yağışı.

İldırımlar çaxmağında,
Yeri-göyü yaxmağında,
Göz yaşı tək axmağında,
yaz yağışı.

Çox baxmışam gədiklərə,
Ayaq dəyməz o diklərə,
Ürkək gəzən əliklərə,
yaz yağışı.

Laçın qonub xəyallara,
Ömrüm dönüb suallara,
Yağır viranə yallara
yaz yağışı.

Bulud kimi lay axıram,
Zirvələrə hey baxıram.
Qəlbimi köz-köz yaxıram,
yaz yağışı.

Çırpılıram qayalara,
Çevrilirəm röyalara,
Qarışıram ziyalara,
yaz yağışı.

Nişan günü,
Sənin kimi,
Sevinc dolu,
Göz yaşları!

Yaz yağışı!
Yaz yağışı!

16.03.2006

SƏMƏNİ

Səmənisən nimçədəsən,
Süfrələrin bəzəyisən.
Bərəkətsən hər evdə sən,
Bu ellərə xoş gəlmisən.

Bir nimçədə qızlar dəni,
Əkib becərirlər səni.
Ən istəkli əzizinə
Bayram payı verir səni.

Baharın ilk müjdəsisən,
Hər ürəkdə bir zəmisən.
Bol neməti, bərəkəti,
Hər il özün gətirirsən.

Rəngi yaşıl sevdalısan,
Xonçalarda yer alırsan.
İncə beli bağlamısan,
Tam gəlinə oxşayırsan.

Elə bil ki, nişanlısan,
Toy - büsata darıxırsan.
Hər il bahar sovqatını
Hamıya sən paylayırşan.

Hamşı şamı ətrafına,
Düzüb sonra yandırırlar.
Pərvanələr şama gəlib,
Öz eşqini anladırlar.

Yola salır bahar qışı,
Hami dəmə qoyur aşı.
Kosa, keçəl şənlik edir,
Tamam olur ilin yaşı.

20.03.1974

1947-ci il. Mustafa Bərzani və onun kürd peşmərgələri Azərbaycanda

Kürd xalqının əfsanəvi lideri, general Molla Mustafa Bərzaninin ölümündən 40 il ötdü

(Əvvəli ötən sayımızda)

Azərbaycanda olduğu dövrdə Mustafa Bərzaninin burada yaşayan kürdlərlə çoxsaylı görüşləri təşkil olunur, habelə o, Ermənistandakı kürdlərlə tanış olmaq üçün dəfələrlə Yerevana gedir. Onun təklifləri sayəsində Bakıda kürd yazıçı və şairlərinin əsərləri çap olunur, Yerevanda isə kürd radiosu açılır və 1937-ci ildə bağlanmış kürd dilində qəzet bərpa edilir. Həmin dövrdə Yerevan pedaqoji məktəbində kürd fakültəsi açılır, Ermənistan Dövlət nəşriyyatında ("Armqosizdat") isə kürd dilində ədəbiyyatın nəşri üzrə xüsusi komissiya yaradılır. Bu da hamısı deyil: Ermənistan Yazıçılar İttifaqının tərkibində kürd seksiyası, Ermənistan Elmlər Akademiyasında kürdşünaslıq bölməsi, Yerevan universitetində isə kürdoloji fakültə yaradılır. Azərbaycana nisbətən, Ermənistanda kürdlərlə bağlı tədbir və yeniliklərin çoxluğunu isə yəqin ki, Mircəfər Bağırovun Bərzaniyə olan nisbətən inamsız münasibəti ilə əlaqələndirmək olar.

Bərzaninin daha bir ideyası Azərbaycan ərazisində Kürd muxtar rayonunu bərpa etmək idi. Məlum olduğu kimi, vaxtilə Laçın, Kəlbəcər, Qubadlı, Zəngilan, Füzuli, Cəbrayıl və Şuşa rayonlarının ərazisində "Qırmızı Kürdüstan" mövcud idi. Sonralar ləğv olunan həmin strukturun yenidən yaradılması ideyası istər Moskvada, istərsə də Bakıda neqativ qarşılanır. O cümlədən, Mircəfər Bağırov həmin ideyaya böyük skepsislə yanaşırdı, Bərzaninin öz millətinin nümayəndələrinə nəzarət istəyini isə onun "öz xanlığını yaratmaq" cəhdi kimi qiymətləndirirdi. Ümumiyyətlə, kürd xalqında olan arxaik tayfa münasibətləri və sərt iyerarxiya Mircəfər Bağırovun tənqidinə səbəb olur.

Bərzaninin digər istəyi isə İraqa dönəndən sonra orada Kürdüstan dövləti yaratmaq barədə Stalini yola gətirmək idi. Sudoplatovun memuarlarından bəlli olur ki, Stalin həmin ideyaya da qol çəkmir.

***

Vadim Udilov "SSRİ-də terror aktları və təxribatlar" kitabında yazır: "Bərzani bəyan edir ki, İran hakimiyyətinə qarşı mübarizəni davam etdirmək niyyətindədir və Sovet hökumətindən onun dəstəsinə istirahət üçün bir neçə ay vaxt, silah-sursat verilməsini, hərbi təlimlər üçün şərait, sonra da İrana qayıtmaq üçün icazə verilməsini xahiş edir. İrandan təslimçi qaçışın revanşını götürmək ideyası həm Moskva, həm də Bakıda partiya rəhbərliyinin xoşuna gəlir. 1949-cu ildə DİN-in Stalinə məruzəsində bu barədə deyilir: "Mustafa Bərzaninin arzularına uyğun olaraq Azərbaycan KP(b) MK-nin katibi yoldaş Bağırov hökumətə Bərzaninin dəstəsinin Xəzər dənizi sahilindəki düşərgələrdən birində yerləşdirmək, onları ərzaq və sursatla təmin etmək, habelə şəxsi heyəti hərbi işə öyrətmək barədə təkliflər verib".

Hökumət müvafiq qərarı qəbul edir. Həmin qərara əsasən, Bərzaninin dəstəsində 3 atıcı bölük, artilleriya batareyası, minaatıcı batareya, minaaxtaran taqım, rabitə və tank taqımları formalaşdırılır. SSRİ Silahlı qüvvələri Nazirliyindən şəxsi heyətə təlim keçmək üçün 25 zabit göndərilir.

Elə görünür ki, SSRİ Bərzaninin dəstəsindən ordu özəyi kimi istifadə etməklə miqyasca böyük olmayan müharibəyə hazırlaşır. Əks halda onun əsgərlərindən tankçı hazırlamaq nəyə gərəkdir?! Ancaq çox tezliklə bəlli olur ki, Sovet rəhbərliyi kürd xalqının planlarını qətiyyən düzgün anlamayıb: Azərbaycan SSR Dövlət Təhlükəsizliyi Nazirliyinin (DTN) Moskvaya məlumatında göstərilir ki, Bərzaninin şeyx komissarları inanclı kürdlər, həmçinin azərbaycanlılar qarşısında xütbələrlə çıxış etməklə onları heç də Sovet hakimiyyətini sevməyə çağırmırdılar. Yəni, söhbət teokratik bir iyerarxiyadan gedir, Bərzaninin Sovet quruluşu haqda söylədiyi pafoslu kəlmələr isə niyyətlərini ört-basdır etmək fəndindən başqa bir şey deyilmiş.

DİN-in Stalinə məruzəsində deyilir: "Bir müddət sonra agentura yolu ilə müəyyən edildi ki, Mustafa Bərzani siyasi savadsız şəxs olmaqla bərabər, kürd tayfalarını birləşdirərək onlardan knyazlıq qurmaq və bu knyazlığın rəhbəri olmaq niyyətindədir. O, SSRİ-də olduğu dövrə onun heç nəyə öhdəlik götürmədiyi müvəqqəti bir təzahür kimi baxır. Bu cür əhval-ruhiyyəni nəzərə alaraq yoldaş Bağırov hökumət qarşısında məsələ qaldırıb ki, kürd xalqının dəstələri Azərbaycan SSR ərazisindən çıxarılsın və bacardıqca İranla sərhəddən uzaqda yerləşdirilsin…"

Bağırovun təklifi yetərli olur. SSRİ Nazirlər Sovetinin 1948-ci il 9 avqust tarixli qərarına əsasən DİN tərəfindən Bərzaninin dəstəsinin Bakıdan çıxarılaraq Özbəkistan SSR ərazisinə, Daşkənd dəmir yolunun Verxneye-Komsomolskoe stansiyasına daşınmasına başlanılır. Bakıdan kürdlərin çıxarılması birdəfəlik aksiya kimi yox, hissə-hissə, xırda dəstələr halında icra olunur. Onlar yeni ərazidə kolxozlarda yerləşdirilir, eyni zamanda burada hərbi təlimləri keçmək üçün şərait də yaradılır. DİN-in məruzəsində qeyd olunur ki, 1948-ci ilin sonunda Mustafa Bərzanin Özbəkistan komunistlərinin başçısı Yusupovla görüşü olur və həmin görüşdə Bərzani öz dəstəsinin şəraitindən narazılığını bildirərək vəziyyətin və gələcək planların müzakirəsi üçün Stalinlə görüşü təşkil etməyi Yusupovdan xahiş edir.

Göründüyü kimi, Sovet hökuməti Bərzaninin heç də "kommunizm qurucusu" olmadığını aydınlaşdıran kimi kürdlərin Bakıdan uzaqlaşdırılmasını qərarına gəlir. Yəni, bu siyasi oyunda hər kəsin öz mənafeyi vardı, üstəlik bu mənafelər üst-üstə düşmürdü. Həmin dövrdə (ta 1950-ci illərin ortalarına qədər) kürdlər Yaxın Şərqdə SSRİ-nin yeganə müttəfiqi idi və Moskva onlardan istər İraqda, itərsə də Suriyada Qərbə qarşı yararlanmaq niyyətindəydi. Bərzani isə öz növbəsində ya İranda, ya da İraqda müstəqil Kürdüstan dövləti qurmaq üçün əlləşirdi.

***

DİN-in məruzəsindən də görünür ki, Bərzaninin dəstəsinin Azərbaycandan kənarlaşdırılmasında maraqlı olan şəxslərdən biri məhz Bağırov idi. Kürd müəllifləri tərəfindən yazılmış "Mustafa Bərzani" bioqrafik kitabında da bu versiya vurğulanır. Kitabdan bir epizod:

"Bərzani tərəfdarları özlərinin Orta Asiyaya sürgün olunmalarını repressiya kimi qəbul edirlər və Bağırovla Bərzani arasındakı münasibətlərin pisləşməsi ilə əlaqələndirirlər. Məsələn, onlar Daşkənddə Orduxan Cəlilə belə bir əhvalat danışır: "Bağırovun ad günündə bayram süfrəsi arxasında yubilyarın yaxınları ilə bərabər "Tudə"nin MK-nin katibi Pişəvəri və general Bərzani də əyləşibmiş. Şən söhbətlər və sağlıqlardan sonra Bağırov hiss edir ki, Bərzani çox qayğılıdır və üzünü ona çevirərək soruşur: "Niyə heç nə yemirsən?" Bərzani isə cavab olaraq yoldaşları ac və yoxsul olduğu bi vaxtda SSRİ-yə əylənmək üçün gəlmədiyini söyləyir. Məhz həmin məclisdən bir qədər sonra kürdlər Bakıdan çıxarıldığından Bərzani tərəfdrları köçürülmə əməliyyatının Bağırovun onlara qarşı münasibətinin soyuması ilə bağlayırlar". Belədir, ya yox? – hökm vermək çətindir. Fakt odur ki, kürdlər Özbəkistan kolxozlarından, bir hissəsi isə Altay vilayətində yerləşdirilir. Bərzani narazılığını Stalinə yazdığı məktublarla ifadə edir. O, Staline 72 məktub yazır, ancaq heç bir cavab almır. Bərzani fərz edir ki, məktublar Stalinə gedib çatmır, odur ki, qonşuluqda yaşayan bir qadından Moskvaya getməyi və məktubu orada poçt qutusuna salmağı xahiş edir. Kürdlərin həmin vaxtlardakı narazılıqlarını sonralar Xruşşovla görüşündə Bərzani zarafatla bu cür ifadə edəcəkdi: "Mən 5 dövlətə qarşı vuruşmalı olmuşam – İraq, İran, Türkiyə, Azərbaycan və Özbəkistana qarşı". Bəzi kürd tarixçiləri Bağırovun Bərzaniyə qarşı intriqalar apardığını və bu işdə Beriyanın xidmətindən yararlandığını yazır. Ancaq Pavel Sudoplatovun xatirələrindən də görünür ki, Stalinin xarici siyasət sahəsində böyük ümidlər bağladığı Bərzani ilə çətin ki Beriya və Bağırov açıq qarşıdurmaya keçərdilər. Sudoplatova, görə, kürdlərin Azərbaycandan Özbəkistana köçürülməsi ideyası başdan ayağa Moskvanın ideyası idi və SSRİ-nin Yaxın Şərqə maraqlarının soyuması fonunda bu addım siyasi cəhətdən düzgün addımdı. Sudoplatov yazır: "Mən Yusupovun kabinetinə Bərzaninin başçılığı altında İrandan Azərbaycana qaçmış 3000 kürdün məskunlaşdırılması təklifi ilə gəlmişdim. Onları Qafqazda saxlamaq çox təhlükəli idi, odur ki, rəhbərlik kürdləri Özbəkistana köçürmək qərarına gəlmişdi…"

***

Kürdlərin Özbəkistan dövrü 1958-ci ilə qədər – İraqda 14 iyulda kral II Feysəlin devrilməsinə qədər davam edir. Mütləqiyyətin süqutundan sonra molla Mustafa Bərzani İraqa dönür…

Məmməd Süleymanov

Kürdistan Bayrağı, Toronto'da göndere çekildi

Halepçe Katliamı'nın yıldönümü münasebetiyle, Kanada'nın Toronto Belediyesi binasında Kürdistan bayrağı göndere çekildi.

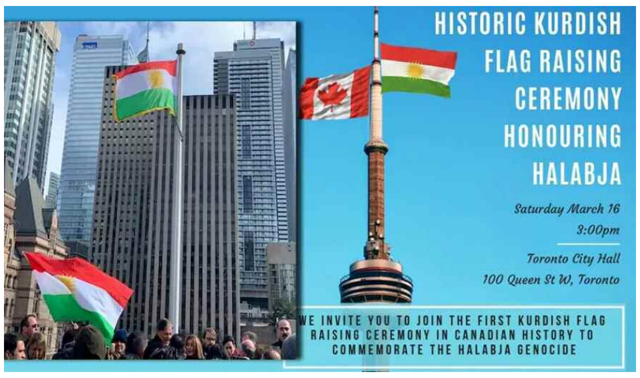

Halepçe Katliamı'nın yıldönümü vesilesiyle Kanada'nın Toronto Belediye Meclisi 16 Mart'ta Halepçe Katliamı kurbanlarını anma, Peşmerge ve Kürdistan halkına saygının bir ifadesi olarak belediye binasına Kürdistan bayrağı çekmeyi kararlaştırmıştı. Dün Toronto Belediye binası önünde Kürdistanlıların da katılımıyla Kürdistan bayrağı göndere çekildi. **krdnews.net**

Siirt'te HDP'nin seçim lokaline silahlı saldırı!

HDP'nin Siirt merkezde bulunan seçim lokaline kimliği bilinmeyen kişi veya kişiler tarafından silahlı saldırı gerçekleşti. Yaşanan saldırıya ilişkin fotoğraflar Halkların Demokratik Partisi (HDP) Siirt Milletvekili Sıddık Taş

tarafından Twitter hesabı üzerinden paylaşıldı. Saldırıyla ilgili paylaşılan fotoğraflarda lokalin camlarının kırıldığı görülürken, herhangi bir can kaybı olup olmadığı ise henüz öğrenilemedi.

Yaşanan saldırıyla ilgili Taş ise saldırının saat 23:30 sularında gerçekleştiğini belirtirken duruma tepki gösterdi. Taş, yaptığı paylaşımda: "Siirt merkez uğur çay evi lokalimiz 23:30 gibi silahlı saldırıya maruz kaldı. Her türlü saldırıya rağmen bin yıllardır direnen bu kadim toprakların tüm kültürel değerleri bizimdir.Bu kültür bizim,bu topraklar bizim, sizler gidicisin,gideceksiniz yılmayacağız, yıldaramayacaksınız" dedi. **jiyanhaber.net**

Diyarbakır Newrozu'na izin çıktı

Bu haber 17 Mart 2019 - 5:38 'de eklendi ve 799 views kez görüntülendi.

DP'nin 21 Mart Newroz kutlaması için Bağlar İlçe Seçim Kurulu'na yaptığı başvuru kabul edildi.

Halkların Demokratik Partisi (HDP) Diyarbakır İl Örgütü'nün "Mutlaka kazanacağız, tecridi kıracağız" şiarıyla gerçekleştirilecek 21 Mart Newroz kutlaması için Bağlar İlçe Seçim Kurulu'na yaptığı başvuru kabul edildi. Bu kapsamda her yıl olduğu gibi Bağlar ilçesinin Bağcılar Mahallesi'nde bulunan Newroz Alanı'nda kutlama gerçekleştirilecek. **jiyanhaber.net**

Neçirvan Barzani, Türkiye'ye çağrıda bulundu: Öcalan Kürt sorunun kilit muhataplarından biri

Kürdistan Başbakanı Neçirvan Barzani, Türkiye'ye yeni bir barış süreci çağrısı yaptı. "Sadece askeri yöntemlerin kalıcı çözüm sunmayacağı açık" diyen Barzani, Türkiye'ye PKK'nin de dahil olacağı bir diyalog süreci çağrısında bulundu.

Barzani, geçmişte Erdoğan'ı, PKK'yi barış ve diyaloğun ileriye doğru tek gerçekçi yol olduğuna ikna ettiklerini hatırlattı.

"PKK lideri Abdullah Öcalan'ın barış görüşmelerinin kilit muhataplarından biri olması gerektiğini" söyleyen Barzani, "Türkiye'nin meşru güvenlik endişelerinin dikkate alınması gerektiğini ancak soruna sadece askeri bir yöntemle kalıcı çözüm bulunamayacağını" belirtti.

Al Amberin Zaman'ın sorularını yanıtlayan Barzani'nin Al Monitor sitesinde yer alan söyleşisinin bir bölümü şöyle:

"Türkiye şu an burada askeri olarak çok daha aktif görünüyor; PKK'ye hava saldırılarıyla saldırıyor ve sivil ölümlerine neden oluyor. Bu nedenle yerel halk Türkiye'ye karşı büyük protesto gösterileri düzenledi. Siz, sürekli olarak Türkiye ile PKK arasında sıkışmış bir pozisyonda görünüyorsunuz.

Geleceğin başkanı olarak, Türkiye ile PKK arasındaki barış görüşmelerinin canlandırılmasına yardım etmek ister misiniz?

Şunu hatırlatayım: Geçen yıl Türkiye Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın yemin törenine katıldım. Bu, referandum sonrası ilişkilerde düzelme yönünde ilk adımdı. Şunu her zaman çok açık ve net bir şekilde söyledim: PKK Türkiye'nin müdahalesine bahane sunuyor. Kürdistan bölgesinin bu tür grupların komşularımıza karşı faaliyet göstermesi için güvenli bölge olarak kullanılmasını kabul edemeyiz. Dolayısıyla, Türkiye'nin meşru güvenlik endişelerini teslim etmeliyiz. Fakat bu durum epey uzun süredir devam ediyor. Sadece askeri bir çözümün kalıcı çözüm sunmayacağı açık.

Günün sonunda diyaloğun yeniden başlatılması gerekiyor. Geçmişte Erdoğan'ı, barış sürecine ve diyaloğun başlaması-na izin verecek bir atmosfer yaratılmasına ikna edebilmiştik. Aynı şekilde, diğer tarafı da (PKK) barış ve diyaloğun ileriye doğru tek gerçekçi yol olduğuna ikna etmiştik.

Ve siz bu grupla, yani PKK ile diyalog ve barış görüşmeleri yapılması gerektiğine hâlâ inanıyor musunuz?

Çünkü Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın onlarla ve 'terörist olmayan' Kürtlerle müzakere etmek istemiyor gibi görünüyor.

Eğer amaç bu konuyu tamamen çözmekse, bu grupların sürece katılması gerekiyor.

Tutuklu PKK lideri Abdullah Öcalan'ın da bunun bir parçası olması gerekiyor mu?

Buna şüphe yok, Abdullah Öcalan kilit muhataplarından biri olmalıdır."

SURİYELİ KÜRTLER ESAD'LA MÜZAKERE ETMELİ

Barzani'nin söyleşinin devamında Suriyeli Kürtlere Beşar Esad yönetimi ile müzakere çağrısı yapması da dikkat çekti. Barzani, "Suriyeli Kürtleri'nin birleşik bir Suriye çerçevesinde bir çözüm bulmaya çalışması gerektiğine inanıyorum. Rejimle diyalog ve müzakere etmeleri gerekiyor" dedi.

Barzani, "Suriyeli Kürtlerin, bunu yapmamalarını söyleyen Amerikalıları Kürtleri gözardı etmesini mi söylediğine" dair soruya ise "Bu, Amerikalıları gözardı etme meselesi değil. Amerikalılar, Suriye'deki varlıklarının IŞİD'i yenilgiye uğratmakla olduğunu söyledi. Müdahalelerinin ilk amacı buydu. Gerçeklik şu ki; rejim hâlâ orada ve Suriyeli Kürtler belirli haklarını almak için rejimle görüşmeli" dedi. **jiyanhaber.net**

Batman Valiliği'nden Newroz öncesi tüm etkinliklere yasak!

Batman Valiliği tarafından 15 ile 20 Mart arasında resmi kurum ve kuruluşların yapacağı etkinlikler dışında kalan tüm etkinliklere 5 gün süreyle yasak getirdi. Yasak kararının Newroz Bayramı günü olan 21 Mart öncesi olması ise dikkat çekti.

Daha önce de belirli aralıklarla kentte cezaevi ve etrafında yapılacak olan tüm toplantı, gösteri, basın açıklaması ve etkinliklere yasak getirmesiyle tepki çeken Batman Valiliği tarafından bir yasak daha getirildi. 15 ile 20 Mart tarihleri arasında yapılacak tüm etkinliere yasak kararı getiren Valilik, resmi internet sitesinde yapılan açıklama ise şu şekilde:

5 GÜN SÜREYLE CEZAEVİ ETRAFI VE KENTTE YAPILACAK TÜM ETKİNLİKLERE YASAK

"İlimizde milli güvenliğin sağlanması, kamu düzeni ve güvenliğinin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, temel hak ve özgürlükler ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin ve genel asayişin korunması ile şiddet olaylarının yaygınlaşmasının önlenmesi amacıyla İlimiz merkezinde 15.03.2019-20.03.2019 tarihleri arasında resmi kamu kurum ve kuruluşlarının yapacağı resmi toplantı, tören, şenlik, karşılama, stant açma, uğurlama gibi etkinlikler hariç olmak üzere; 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu kapsamındaki her türlü miting, kapalı ve açık yer toplantıları ile gösteri yürüyüşlerinin, basın açıklaması, çadır kurma, stant açma, oturma eylemi, anma töreni vb. türdeki eylem ve

etkinlikler ile 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyetleri Kanunu Ek-1. maddesi kapsamındaki oyun, temsil ve çeşitli şekillerdeki gösteri ve etkinliklerin, ticari kimliği bulunan özel hukuk tüzel kişilerinin ticari faaliyetleri hariç olmak üzere el ilanı dağıtılmasının ve pankart/afiş asılmasının mülki idare amirinin iznine bağlanmasını, ilimiz içerisinde bulunan tüm Ceza ve İnfaz kurumları ile Tutukevleri çevresindeki alanlarda "açık kapalı yer toplantısı, gösteri yürüyüşü, basın açıklaması, çadır kurma, stand açma, el ilanı vb." eylem etkinliklerin, 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu kapsamındaki 17. ve 22. Maddesine istinaden 15.03.2019-20.03.2019 tarihleri arasında yasaklanmasını, gerçekleştirilmesi izin şartına bağlanılan her türlü toplantı ve etkinliğin huzur ve güven ortamını bozmaya teşebbüs edecek şahıslar ile işlenmesi muhtemel suçların tespitine yönelik izletilmesini ve kamera vb. araçlarla kayıt altına alınabilmesi kararı alınmıştır." **jiyanhaber.net**

Jîyan û bi serhata azadîkarê gelê kurd Gênêral Mistefa Barzanî

Piştî Silemaniyê, gunde Barzan dibe navenda xebata sîyasî li başurê Kurdistanê:

Piştî şikesta şorişa Şex Mahmudê nemir barê xebat û karê Kurdayetîyê li başûrê Kurdistanê bi yekcarî dikeve herema Behdînan ku navenda rêberatîya vê xebat û hereketa gundê biçuke Barzan e.

Qeza Mêrqasor ku nahîyên Mêrqasor, Barzan û Şêrvan digire ber xwe, girêdayî wîlayeta Hewlêrê ye.

Devera Berzan berîya kû piştî çend şerhildanên kurdan bi yekcarî ji alîyê rêjîmên dagirker û wêran bibe, 400 gundên awedan têda hebune û hejmara runiştvanen heremê zêdetir ji 40 hezar kesan buye. Herema Barzan û navenda wê gundê Barzan di çaxê Şêx Ebdulselamê yekem da ku di sala 1872-ê zayînî de wefat kir, ji ber ku tekeya terîqeta Neqşbendî li Nehrîyê têda bu, mîna navendeke olî û avedan ku herdem tevî mirîdên ve terîqêtê bu, tihat hesibandin. Şêx Ebdulselamê yekemîn berêvajî şêx û axayên hemdemî xwe, mirovekî dadmend û bi edalet bu. Wek jêderên bîyanî didin xuyakirin di çaxê wî da hinek karên baş û xebatên sosyalî ji bo pêşketina jîyan û rewşa civakî hatin kirin ku ger bi pîvanên roja îro bên nirxandin û şirovekirin, di wê serdemêde pir girîng bun. Ji wan karan:

parvekirine zevî û erdê çandinê bi ser gundîyan de, qedexekirina milkdarîya zêde bi şêweyên fêodalî, qedexekirina bi zorê zûdayîna keçan û parastina siruşta Kurdistanê anku birina dar û dirextan, şewitandina daristana û qedexekirina kuştin teyr û tiwalan, nêçira heyvanên kovî, bêhinfireyî li hemberî dîyanetên der û dora coxrafîya jîyana wan û herema Behdînan (Jîyana hevpar bi Kurdên êzidî, turkmên, kildanî, yehudî, xaçparêzên ermeni ê musliman bun û …) jîyana dostanî bi hemu gelên heremê re û xala herî girîng parastina mafê gelê kurd û serkeşîya bizava netewîya kurdan di heremek coxrafîya girînga Kurdistanê de ku nîşana dêmokratîkbuna bîr û ramanên bireveberên Barzanî bû, tesîrek mezin li ser bizava sîyasî 1olîya vê malbatê danî.

Piştî wefata Şêx Ebdulselamê yekem kurê wî Şêx Mihemed Barzanî dibe cîgirê wî. Şêx Mihemed piştî zewacê dibe xweduye pênc kuran: Şêx Ebdulselam, Şêx Ehmed, Mistefa Barzanî, Mihemed Sîdîk û Şêx Babo. Wan tevan ji desbêka xwenasandinê bu hemu awayan xebat kirin ku rîya kalkê xwe ya xizmeta ji bo gel di hemu warên sîyasî, olî û civakî de dibomînîn.

Navdartirîn endamê vê malbatê ku tevaya temenê xwe di rîya xebata sîyasîya jib o kurd û Kurdistanê derbas kir, Mistefa Barzanî ye.

Mistefa Barzanî kîye, çikirîye û serhildana wî di dîroka Kurdistanê de xwedî rolekî çawaye?

… Jîyana te jî tijî buyer, derdiberî û niştimanperwarîya Mistefa Barzanî ye heja radeyeke. Bersîva van pirsên me bide. Jiyanê nemir Mistefa Barzanî, malbata wan û çend buyerên din di jîyana wî da. Mistefa Barzanî di 14-ê adara sala 1903-an (14. 03. 1903) de le gundê Barzan hat dinê. Berîya ku ew cavên xwe bi jîyana dinyayê veke, bavê wî (Şêx Mihemed) ji di sala 1903-an de wefat kiribu. Li gor çavkanîyên dîrokî her çend nerazîbun (itiraz) û bizava Şêx Ebdulsalam Barzanîyê duyemin li dijî Osmanîyan zêde dewam nekir, clê ev serhildan û serhildanên din yên mîna serhildana eşîreta Millîyan bi serokatîya Îbrahîm Paşayê Millî û çend serhildanên din li heremên cuda bi cudayên Kurdistanê, bun sedemên xweşkirina zemînêya çêbuna şoreşa Îtîhadîyan di sala 1908-an de. Çaxe çalakî û lêbatên sîyasîyen Barzanîyan vedigere bo destbêka sedsala XX-an ku bi serokatîya Şêx Ebdulsalamê duyemîn di sala 1907-an de bi qasî du mehan li heremê berdewam bû. Piştî ku Osmanîyan serî hildan tekşikandin gelek kes zindanî kirin ku Mistefayê 3 salî jî yek ji wan bu ku bi dayika xwe ve di girtîgeha Musilê de hatin girtin. Mistefa Barzanî zu tema derdê duri û xema bindestîya gelê xwe ji sê salîya, dema ku hê zarok bu di nava lepên dujminê dagirker da kesand. Salek piştre di çaxê hêrişa êtihadê de gundê Barzan ket ber hêrişa hêzên wan yên di bin serokatiya Silêman nezif Paşa

da. Ji ruyê neçarîya Şêx Ebdulsalam Barzanî pêna xwe bo Seyîd Tehayê Nehrî dibe û di gunde Rajan li herema Mirgever (wilayeta Ûrmîyê - Rojhilatê Kurdistanê) dimîne û bi hevkariya serokê Kurd nemir Simkoyê Şikak bi karbidestên Rusan re dikeve nava peywendîyen sîyasî, lê mixabin çaxe ku ew li herema Mirgever bû, ji alîye xwefiroşekî bi navê (Sofi Ebdullah) ve bi şêweywk namerdane hat girtin û ew teslîmî dewlwta Osmanîyan kirin. Osmanîyan di 14-e çiraya paşîn sala 1914-an de piştî pekanîna dadgehek formaliê, Şêx Ebdulsalamê Barzanî li bajare Musilê darda kirin.

Di etmosfêrek wiha tijî kîna li hemberî dewletên dagirker û zordarîya destgeh û berpirsyarên hokumeta Osmanî de, Mistefa Barzanî ji mîna Îsmaîl Axayê Şikak, Şêx Mehmudê Berzençî û gelek serokên din yên kurd çavên xwe bi jîyaneke tijî êş û elem vedike û di nava malbatek olî de mezin dibe. Ev rewşa jiyanê pêşeroja jîyan û helwesta sîyasîya wî lîdêrê kurd ji dide destnîşan kirin û ew bîr û ramanên Kurdayetiyê bêtir di hest û mêjiyê xwe de dide perwerdekirin. Piştî ku Osmanîyan bi bêbextî Şêx Ebdulasalam Barzanî şehîd kirin, Şêx Ehmedê birayê wî bu rêber û serkarê herema Barzan û eşîretên Barzanî. Wê demê têmenê Mistefa Barzanî 18 salî bu. Berîya wê li gor çavkanîyên dîrokî di navbera salên 1917-a, 18 û 19-an de, Şêx Ehmedê Barzanî birayê xwe yê xurt Mistefa Barznîyê 16 salî bi Şêx Ebdulrehmanê Şirnexî rê jib o lidarxistina kar û barê şoreşek berfireh li bakurê Kurdistanê dişîne bajarê Muşê û ew li wir hev dîtîneke bi Şêx Ebdulqadirê Nehrî û Şex Seîde Pîran re

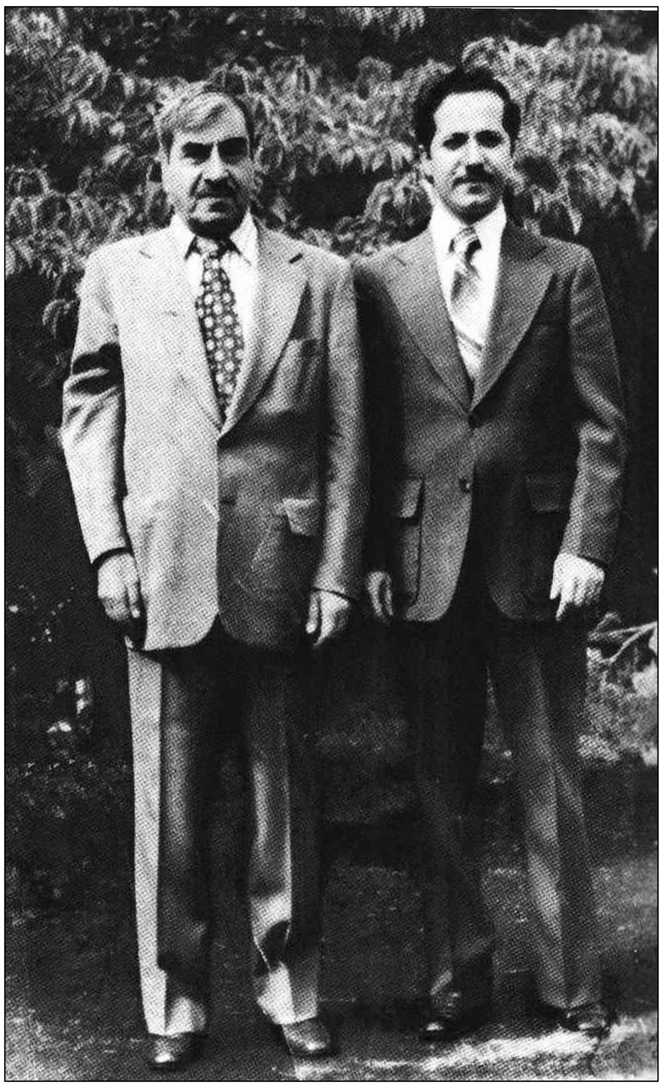

pêk tîne. Herwiha Şêx Ehmed bi şeweyek nihinî ji sala 1920-an û pêde bi Şêx Mehmudê Berzençî û Sîmkoyê Şikak re ku sergermî xebeta li dijî her du dewletên Îraq û Îranê bun, dikeve nava tekêlîyên polîtîk. Mistefa Barzanî ji çaxê li xwe famand, zû bi bindestî û tepeserîya gelê kurd hesîya. Wî dixwest bi hevkarîya birayê xwe Şêx Ehmed, xelekên zincîra hereketa kurdî bi rêk û peki bidomîne.

Herwiha Mistefa Barzanî ji temene 15 saliya xwe û pêde bo kar û barê parastina hoza Barzan li dijî desthilatdarîya dewleta navendîya Îraqê û hozên çiran, roj bi roj wekw şervanekî zîrek erk û wezîfeyên zêdetir li ser milên xwe hîss dikirin.

Eşîretên kurd bi giştî û eşîretên Barzan bi taybetî di tevaya dirêjahîya dîroka xebata sîyasîya xwe de bi wefadarîyek mezin û di tengavîyên herî giran de rêbatên xwe bi tenê nehîştine û bi dilsozî û fedakarî ew parastnine. Ev rasti di bîraninên wan serleşkêrên artêşa dewletên dagirker de ku bi hêzên Barzanîyan re ketine nava şerên giran ji, tê dîtin. Serleşker Teferuşyan, Hesen Erfeî û Rêzim Axa di pirtukên xwe de vê rastîyê diselmînin.

(dûmahî hejmara 452-a)

Nêçîrvan Barzanî û Sedat Onal pêşxistina pêwendiyên Kurdistan û Tirkiyê gotûbêj kirin

Serokêwezîrê Herêma Kurdistanê, Nêçîrvan Barzanî di hevdîtinekê de li gel Cîgirê Wezîrê Derve yê Tirkiyê Sedat Onal û şandeya pê re ragihand, Herêma Kurdistanê ji bo pêşvebirina zêdetir a pêwendiyên bi Tirkiyê re, di hemû waran de û bi taybetî jî di warên aborî û bazirganî de amade ye.

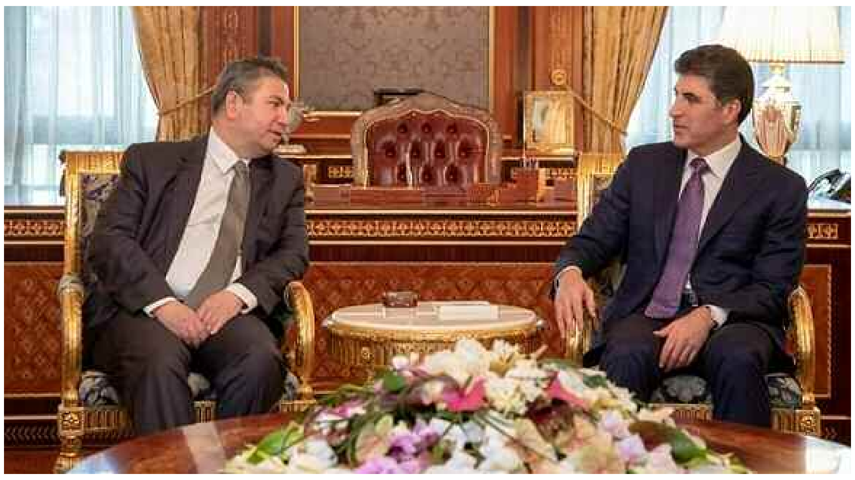

Îro Serokwezîrê Herêma Kurdistanê, Nêçîrvan Barzanî pêşwazî li Cîgirê Wezîrê Derve yê Tirkiyê, Sedat Onal û şandeya pê re kir. Di hevdîtinê de peyvendiyên navbera Herêma Kurdistanê û Tirkiyê hatin gotûbêjkirin û herdu aliyan tekezî li ser pêşxistin û geşedana wan pêwendiyan di hemû waran de kirin.

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê, Nêçîrvan Barzanî di civînê de spasiya serdana şandeya Tirkiyê bo Herêma Kurdistanê kir û ji ber erkê wî yê nû ku weke cîgirê wezîrê derve yê Tirkiyê dest bi kar bûye, hêviya serkevtinê ji Onal re xwest.

Nêçîrvan Barzanî ragihand, Herêma Kurdistanê berdewam dixwaze li gel cîranên xwe û bi taybet jî li gel Tirkiye, xwediyê peywendiyên baş be. Serokwezîr Barzanî herwiha amadebûna Herêma Kurdistanê ji bo pêşvebirina zêdetir a peywendiyan di hemû aliyan de û bi taybet jî di warên aborî û bazirganiyê de nîşan da.

Di beşeke din ê axavtina xwe de, Serokwezîrê Herêma Kurdistanê behsa peywendiyên navbera Hewlêr û Bexdayê kir ku vê dawiyê li gel Serokwezîrê Iraqê Adil Ebdulmehdî hewl hatine dayîn, ji bo ku çend pirsgirêkên Hewlêr û Bexdayê bêne çareserkirin.

Ji bo çareseriya pirsên din jî, Nêçîrvan Barzanî amadebûna Herêma Kurdistanê ya ji bo destpêkirina diylogên ciddî nîşan da û tekezî li ser giringiya rola welatên dost di vê derbarê de kir.

Cîgirê Wezîrê Derve yê Tirkiyê, Sedat Onal jî kêfxweşiya xwe li hember serdana bo Herêma Kurdistanê nîşan da û ji ber berbijêriya wî ji bo posta Serokê Herêma Kurdistanê, pîrozbayî li Nêçîrvan Barzanî kir.

Onal herwiha hêvî kir ku di demekî nêzîk de kabîneya nû ya Hikûmeta Herêma Kurdistanê pêk bê. Di beşeke din a hevdîtinê de, Onal amaje bi pêwendiyên kevnar û dostane yên di navbera Herêma Kurdistanê û Tirkiyê de kir û amadebûna welatê xwe ji bo pêşxistina zêdetir a pêwendiyan di hemû waran de nîşan da.

Gotûbêjkirina rewşa siyasî ya navçeyê bi giştî û çend babetên girêdayî pêwendiyên dualî jî aliyeke din ê hevdîtinê bûn. **KDP.info**

Hikûmeta Kurdistanê daxwaz ji Iraqê dike ku Helebçe qerebû bike

Encûmena Wezîran a Herêma Kurdistanê di 31emîn salvegera kîmyabarana Helebçe de peyamek belav kir û daxwaz dike ku hikûmeta Iraqê, ji aliyê madî û menewî ve Helebçeyê qerebû bike. Encûmena Wezîran di peyama xwe de diyar kiriye ku "em ji hikûmeta Iraqê çaverê dikin ku erkê xwe yê yasayî û exlaqî derheqê vê parêzgehê û niştecihên wê de bi hemû cure giringîdanê cîbicî bike". Li ser qurbaniyên kîmyabarana Helebceyê, Encûmena Wezîran dibêje ku "bîranîna vê karesatê, ji bilî ku ji qurbaniyên gelê me û dîroka me ya tijî têkoşîn û qurbanîdanê re rêzgirtin e, tekezkirina Hikûmeta Herêma Kurdistanê ye jî bo giringîdana cidî ya jiyan û xizmetkirina birîndaran û malbat û xizmên qurbaniyên çekên kîmyayî û xizmetkirina zêdetir ji bo Helebceya ezîz".

Encûmena Wezîran a Herêma Kurdistanê herwiha eşkere dike: "Weke çawa Helebçeya Şehîd sembola êş û qurbaniya gelê me ye, bi heman şêwe jî sembola xweragirî û zindîmanê ye." **KDP.info**

"Beljîka û Ewropa beşdarî avedankirina Kurdistanê dibin"

Abûriya Herêma Kurdistanê li hemberî pêşveçûneke berçav de ye û berpirsekî Yekîtiya Şandin û Anîna Kelûpelan dibêje, welatên Ewropa biryar dane ku şirketên xwe bişînin Herêma Kurdistanê û ji bo vê yekê jî şandeke girîng ji Beljîka dighê Hewlêrê.

Endamê Yekîtiya Şandin û Anîna Kelûpelan Geylan Hacî Seîd ragihand: "Qebareya şandin û anîna kelûpelan ber bi zêdebûn ve diçe. Bi taybetî jî piştî biryara Hikûmeta Herêma Kurdistanê bi nehiştina kêmkirina mûçeyê fermanberan. Em pêşbînî dikin ku tevgera bazirganî îsal bi şêweyekî berçav geşe bibe. Pêşketina abûrî îsal bi salên derbasbûyî re nayê ber hev."

Hacî Seîd wiha got: "Hefteya borî tevger ket bazarê di hemû waran de. Biryara hikûmetê û nêzîkbûna avakirina hikûmeta nû rasterast bandoreke baş li ser jiyan û rewşa welatiyan kiriye."

Geylan Hacî Seîd wiha domand: "Hejmareke berçav ji şirketên biyanî û bi taybetî jî yên Ewropî di dema borî de biryar dane ku bên Herêma Kurdistanê û di avedankirina Kurdistanê de beşdar bin û di sektora bazirganî de beşdar bin."

Hacî Seîd ragihand: "Biryar e hefteya bê şandeke bazirganî ji Beljîka serdana Herêma Kurdistanê bike û ligel Hikûmeta Kurdistanê û bazirganan behsa pilanên xwe ji bo beşdariya Beljîka di sektora bazirganî û abûrî ya Herêma Kurdistanê de bikin, ku şandeke mezin a bazirganî ye û dê rola wan hebe di pêşxistina abûriya Herêma Kurdistanê de." **KDP.info**

Serok Barzanî pêşwaziya Falih Feyaz kir

Serok Barzanî digel Şêwirmendê Asayişa Niştimanî ya Iraqê civiya. Îro li Selahedîn Serok Mesûd Barzanî digel Şêwirmendê Asayişa Niştimanî ya Iraqê Falih Feyaz civiya. Di civînê de rewşa siyasî ya navçeyê, şerê DAIŞê û gavên nehiştina terorê li Iraqê hatin gengeşe kirin. Di civînê de herweha rewşa navçeyê, maddeya 140 û hewlên her dû aliyan ji bo çareserkirina pirsgirêkan hatin gengeşe kirin, û tekezî li hemahengiya Hewlêr û Bexdayê di warê ewlekarî û dabînkirina dahatek baştir ji bo welatiyan hatin kirin. ***kurdistan24.net***

Pêçandina birînên Helebçe ji yekrêziya miletê Kurd derbaz dibe

Partiya Demokrat a Kurdistana Tirkiye bi minasebeta bîranina karaseta Helebçeyê daxûyaniyek belav kir.

Pêçandina birînên Helebçe ji yekrêziya miletê Kurd derbaz dibe. Berî 31 salan wek îro, rejima BAAS bi çeken kimyayî hêriş bir ser bajarokê Helebçe. Di ev hêrişa hane de 5000 Kurd hatin kûştin û bi hezaran kes jî brîndar kirin.

Her çend, bi gor yasa û destura navdevletî, bikaranîna çeken kimyayî qedexe jî bu, lê dîsan rejima Bexdayê bê tirs li ber çavên hemu cihanê qetlîamek mezin çêkir. Cîhan dîsan bêdeng mabu. Hinek welatên NATO, wek Amerîka dixwestin bi biryara Neteweyên Yekgirtî tawana dîktatorê Bexdayê Saddam Hisên şermizar bikin, lê welatên Sosyalist serî de Yekitiya Sovyetê û welatên "misilman" û Ereb rê li ber wan girtin.

Îro netewa Kurd, li beramber heman metirsiyê da ye. Welatên xêrnexwaz ji herêma Rojhilata-Navîn bi hemu hêzên xwe rê li ber destkeftên miletê Kur li hemu parçeyên Kurdistanê digrin.

Di rewşekî usa de; Erkê partî û hemu hêzên Kurdistaniyan ev e, ku rastiya netewa Kurd bibinin û jibona yekîtî û yekrêziya miletê Kurd bixebitin. Kurd tenî bi vî hawayî dikarin rê li ber metirsî û Helebçeyên nu bigrin. Em Helbçe ji bîr nakin, wê roja 16 Adar 1988 tim u tim di bîra me da bimîne. Pêçandina birînên Helebçe ji yekrêziya miletê Kurd derbaz dibe.

Mehmet Emin KARDAŞ, Serokê Giştî ya PDK-T

Li Çemçemalê bo bîranîna her şehîdekî Helebcê darek tê çandin

Li bajarokê Çemçemal yê Başûrê Kurdistanê ji bo bîranîna şehîdên kîmyabarana Helebcê, 5 hezar dar tên çandin.

Qaymeqamtiya Çemçemalê ragihandiye, xelkê Çemçemalê dê sibê (18 vê mehê) bi helkefta sî û yekemîn salvegera misîbeta kîmyabarana Helebcê, çend çalakiyan li dar dixin.

Qaymeqamtiyê daye zanîn, yek ji wan çalakiyan ew e ku bo bîranîna her şehîdekî Helebcê darek tê çandin ku dike 5 hezar dar. **BasNews**

Serok Barzanî: Divê mirovatî bi şermî li hember Helebce raweste

Bi boneya derbasbûna 31 salan di ser kîmyabarana Helebce, Serok Barzanî radigihîne, divê mirovayetî bi şermî li hember Helebce raweste. Serok Barzanî li hej-

mara xwe ya tora civakî "Twitter" ragihand, kîmyabarana Helebce bîranînek e divê mirovayetî bi şermî li hemberê raweste û civaka navnetewî xwedî helwêstê cidî be, ku wek jenosayd ew tewanê hovane bê naskirin û qurbaniyên wê bên qerebûkirin û avakirina Helebçê pêk bê û bi awayekî di asta ewqas qurbanîdan û dîroka tejî serwerî ya wî bajarî be."

kurdistan24.net

Peyama Nêçîrvan Barzanî li ser misîbeta kîmyabarana Helebcê

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî bi helkefta sî û yekemîn misîbeta kîmyabarana Helebcê peyamek belav kir.

Serokwezîr Nêçîrvan Barzanî, di peyama xwe de ku li ser rûpela xwe ya facebookê belav kiriye, gotiye: Em îro wan sivîlan bibîr tînin ku di êrişa kîmyayî ya hovane ya rêjîma Sedam Husên ya sala 1988 de bûn qurban.

Nêçîrvan Barzanî her wiha gotiye: Bila ev roj bibe wesîleya wê yekê ku êdî ti jenosîdek din li dijî gelê me û gelên din neyê kirin, li her derî û di bin navê nijadperestîyê, ayîn û îdeolojîyeka siyasî de.

BasNews

Serokwezîrê Iraqê: Rêjîma Beis a Sedam komkujî li hember gelê Kurd kir

Serokwezîrê Iraqê Adil Ebdilmehdî bi boneya derbasbûna 31 sal di ser kîmyabarab Helebce ji aliyê rêjîma berê yê Iraqê ve, serxweşiyê li gelê Kurdistanê dike û dibêje: "Îro salvegera karesata Helebce bibîr tînin, ew tawan rojek reş a din e di tomarên tawanên rêjîma Beis a

Sedam de di derheqê gelê Kurd de ye, gelê Kurd wek Iraqiyên din rûbirûyî kuştin, wêrankirin û komkujiyê bûne."

Herwiha dibêje: "Di van rojan de em wê tawanê bibîr tînin, ku ti demekê ji bîr naçe. Ew birîn hat kirin, dema diktator bi gaza kîmyayî êrîşî ser xelkê bêtawan kir û komkujî encam da. Wê tawanê mirovahî û wîjdana cîhanê hejand. ew tawan rojek reş a din e di tomarên tawanên rêjîma Beis a Sedam de di derheqê gelê Kurd de ye."

Herwiha dibêje: "Helebce sembola fîdekarî û şahidhalek li ser tawana dirinde ya dîktatoriyetê dimîne. Serxweşiya me ew e piştî trajediya Helebce jî gelê Iraqê bi hemû pêkhateyên xwe li hember diktator rawestiya."

Serokwezîrê Iraqê dibêje: "Ji şehîdên Helebce re avrazî û nemiriyê û ji malbatên wan re şanazî û aramiyê dixwazin. Serxweşiyê li gelê Kurd dikim ku qurbanî dan ji bo xwîna wan tevlî xwîna hemû şehîdên Iraqê bibe ji bo azadî, demokrasiyê û jiyana hevbeş di Iraqeke yekgirtî û serbixwe de."

kurdistan24.net

Barzaniyê Nemir, dijwartirîn xebat.. Bihêztirîn rêber

Mistefa Barzaniyê Nemir di 14.3.1903 li Barzan jidayik bûye.. Di sê saliya xwe de ji ber helwesta netewî û azadîxwaz a malbata xwe ligel dayika xwe dikeve zindanê.. Di 19 saliya xwe de serkirdatiya hêzeke barzaniyan dike ku diçin bo piştevaniya şoreşa Şêx Mehmûd Hefîd li Silêmaniyê.. Di sedeya derbasbûyî de beşdar dibe û rêberatiya 7 şoreşên rizgarîxwaz ên Kurdistanê dike, ew jî şoreşên barzaniyan di nîva salên 1930 de, şoreşên Barzan 1943 – 1945, şoreşa Pêşewa Qazî Mihemed û damezrandina Komara Kurdistan de li Mehabad, şoreşa Îlonê, şoreşa Gulanê..

Damezrênerê mezintirîn û bihêztirîn partiya kurdî û Kurdistanî ye di dîroka nû ya Kurdistanê de, ku ew jî Partiya Demokrat a Kurdistanê (PDK) ye.. Sala 1946 bergîriyeke pir aza li Komara Kurdistan dike û piştre di heman demê de di nava hersê perçeyên Kurdistanê Rojhilat û Başûr û Bakur de şerê hersê dewletên Îran û Iraq û Tirkiyê dike û di encamê de piştî ku ziyaneke mezin dighîne wan, karî xwe û hêza xwe derbas bike û bi rêyeke efsaneyî ava Aras qût bike û xwe bihîne Yekîtiya Sovyêt a berî.

Ji sala1947 heta 1958 ji ber zordariya dagîrkeran derfet ji bo mana li Kurdistanê û xebata leşkerî nemabû, lewma jî Barzanî û 500 hevalên xwe li Yekîtiya Sovyêt jiyan û li wir xebateke siyasî û dîplomatîk girîng kirin..

Piştî ku Barzaniyê Nemir û hevalên xwe ji Sovyêt vegeriyan Iraqê, Barzanî dest bi şoreşa Îlonê kir, ku bihêztirîn û dirêjtirîn şoreşa berfireh û niştimanî bû, ku 11.9.1961 ev şoreş li ser destê vî rêberî hat pêxistin û her Barzanî serkirdatiya wê dikir, ku nêzîkî 14 salan dirêj kir. Di 11ê Adara 1970 de rêjîma Iraqê neçar kir ku îtîrafê bi hebûn û beşek ji mafê gelê Kurd bike û di wan rojan de Hikûmeta Iraqê rêkeftina bi navê 11ê Adarê îmze kir, ku ew rêkeftin di dîroka hevçerx a Kurdistanê de yekemîn destkefta fermî û yasayî û netewî bû..

Di dirêjahiya jiyan û xebata Barzaniyê Nemir de, herçar dewletên dagîrker Îran û Iraq û Tirkiye û Sûriye, ligel çend welatên din ên navçeyê û cîhanê û herwiha destên reş ên navxwe, dijayetiya wî û şoreş û xebata wî dikirin û pilan û êrîşên leşkerî û siyasî û bi hemû awayekî şerê wî dikirin. Bi palewanî şerê hemûyan dikir û di rûyê wan de disekinî û doza gelê xwe bilind hişt û qet qebûl nedkir ku dest ji ti mafeke rewa yê gelê xwe berde..

Dema di Adara 1974an de rêjîma wê demê ya Iraqê poşman bû ji Rêkeftinameya 11ê Adarê û dest bi şer kir li dijî gelê me û li dijî Şoreşa Îlonê, di bin rêbertiya Barzaniyê Nemir bergîriyeke pir bi bandor hat kirin û di encamê de destpêka Adara 1975 rêjîm di şerê xwe de şikest û rêjîma Iraqê neçar bû ku berê xwe bide Îran û welatên ku li berjewendiya xwe digerin û hemû bûn destek li dijî şoreşa Kurdistanê û karîn demkê wê şoreşê rawestînin..

Barzaniyê Nemir di dîroka dûr û nêzîk a gelê me de, yekemîn rêber û serkirde bû ku karî şoreş û xebat û bizava rizgarîxwaz a Kurd û Kurdistanê ji xebateke navçeyî bike bo xebateke seranserî û berfireh li Kurdistanê.. Herwiha di serdema xebat û rêbertiya Barzaniyê Nemir de pirsa Kurd û mafên gelê me yên rewa gihîştin piraniya welatên dunyayê û deng û rengê

şoreşa heqxwaz a Kurdan gihîşt hemû cîhanê.. Tekane rêber e ku zêdetirî nîv sede bi bê westan di nava şoreş û têkoşînê de bû.. Tekane serkirde ye ku di rêya xwe ya xebatê de ewqas dijwarî û zehmetî û kaş û kendal û girêk nedîtiye.. Nemir di salên xebata xwe rastî gelek pilanên giran hatiye, di nava wan de jî 2 pilanên navçeyî û navdewletî di salên 1947 û 1975 de bû ye, lê herdû jî derbas kiriye.. Di nava pêkhateyên Kurdistanê de gelek alîgir û dilsozên Barzaniyê Nemir hene, ku bê cudahî ligel Barzanî û hizb û rêbaza wî bûne..

Heta niha diyartirîn serkirde û rêber e ku piştî wefata xwe jî, nav û xebat û têkoşîna şoreşa wî zindî maye.. Zêdetirîn serkirdeyê Kurdistanê ye ku xebat û şoreşên wî li ser asta cîhanê deng vedaye.. Li çendîn mozexaneyên navdewletî li welatan wêne û peykerên Barzanî hatine danîn û Barzanî di nava rêberên cîhanê de rêz kirine.. Niha jî partiya wî rêberê mezin li ser asta Başûrê Kurdistanê û Iraq û navçeyê û hemû cîhanê xwedî pêgeheke bihêz e û berdewam e li ser xebata bajar û li ser şoreşa demokrasî û medenî û birêvebirinê û pêşxistina civakê, her wek çawa Barzaniyê Nemir li ser çiya xebat dikir.. Her partiya Barzaniyê Nemir bû ku rêbertiya referandûma 25ê Îlonê kir, ku berdewamiya xebata ji bo mafê gelê Kurd bû ji bo serxwebûna Kurdistanê.

KDP.info

Iraqê biryar da ku PKK û Heşda Şeibî ji Şingalê derkevin

Li gora nûçeya Rûdawê, Bexdayê derbarê parêzgeha Neynewa û bajarê Mûsilê de çend biryar dan. Li gorî wan biryaran, Heşda Şeibî û PKK li navçeyên ser bi parêzgeha Neynewa tên derxistin, Parêzgarê Neynewa jî jikar tê dûrxistin.

Lijneya Derxistina Rastiyan dawî li lêkolîn û lipeyçûnên xwe yên li parêzgeha Neynewa anî, bi 3 xalan raporta xwe belav kir û biryara dûrxistina Parêzgarê Neynewa da. Herwiha biryar da ku Heşda Şeibî û PKK Şingalê vala bikin.

Serokwezîrê Iraqê Adil Ebdulmehdî rizamendî li ser lijneyê nîşan daye. Di heman demê de di nav raportê de guhertina fermandarên leşkerî û derxistina komên Heşda Şeibî û hêzên PKKê heye.

Serokê Lijneya Derxistina Rastiyan Usame Nuceyfî dibêje: "Baweriya temam heye ku lêkolîna bilez tê kirin ji bo yekalîkirina pirsgirêkan. Bersiva gelek baş a parlementoyê hebû li ser raporta me ji bo şandina bo aliyê cîbicîkar û dadgehê, daku lêkolîn û çaksaziya bilez li ser dosyeya ewlehiyê û rûbirûbûna gendeliya îdarî û darayî were kirin, ku bi awayekî tirsnak li Neynewayê belav bûye."

Lijneya Derxistina Rastiyan ji 43 parlementerên Iraqê pêk tê, ku 35 parlementeran îmze kirine. Heta niha 80 îmze jî berhev kirine daku di civînên parlementoyê de deng li ser raportan were dayîn.

Endamê Lijneya Derxistina Rastiyan Şêrwan Dûberdanî dibêje: "Di nav raportê de derxistina PKKê ji navçeya Şingalê û vegerandina rewatiyê ji bo qaymeqam û Serokê Encûmenê heye. Ew xal çespandî ye di nav raportê de ku hikûmet û Fermandarê Giştî yê Hêzên Çekdarî biryar bide ku tenê hêzên rewa li Şingalê bimîne." Faris Bêrivkanî dibêje: "Em gihiştine wê biryarê û derket ku parêzgar gendel e. Gelek pere, bi qasî 358 milyar dînar ji bo Mûsilê hatiye terxankirin. 100 milyar ji bo kerta tendirustiyê hatiye terxankirin, lê dema em li Mûsilê temaşe dikin, ti xizmetekê nabînin û ti encamek li hember wê pereyê zêde yê terxankirî nabînin." Bi dûrxistina Parêzgarê Neyneweyê Newfel Hemadî ku bi gendeliyê û bêrêzîkirina li hember fermanberên dewletê tohmetbar e, Ebdulqadir Şingalî ku Kurd e û Cîgir Yekem ê Parêzgar e, bi wekalet dibe Parêzgarê Neyneweyê.

rojevakurd.com

Berdevkê PDKê: Em dixwazin bilez hikûmet ava bibe ji bo em rewşa xelkê baştir bikin

Berdevkê fermî yê PDKê Mehmûd Mihemed ragihand, Serokatiya Herêma Kurdistanê tê aktîvkirin û serok li parlemantoyê tê hilbijartin û piştre ew cudahiya ku di navbera PDK û partiyên din de heye li ser çawaniya hilbijartina

serokê herêmê, emê pêkve gotûbêj bikin û binirxînin û dema ku destûrê Herêma Kurdistanê bê nivîsandin dê deselatên serokê herêmê û çawaniya hilbijartina wî di destûr de bê tesbîtkirin.

Mehmûd Mihemed ji malpera KDP.info re derbarê rewşa siyasî û pêngavên avakirina hikûmeta nû ya Kurdistanê, axivî û amaje bi civînên PDK ligel YNK û Goran ji bo avakirina hikûmeta nû kir, ku PDK dixwaze ew di hikûmetê de beşdar bin. Herwiha da zanîn ku ew partiyên ku biryar dane di hikûmetê de beşdar nebin jî, PDK ligel wan civiya.

Berdevkê PDKê wiha got: “Em dixwazin hemû alî berpirsyaretiyê bavêjin ser milê xwe, nexasim li hemberî vê rewş û pêşhatên niha û li hemberî encamên hilbijartinên ku xelkê Kurdistanê dengê xwe danê û li hêviyê ne ku nêzîk rewşa wan baştir bibe.”

Mehmûd Mihemed tekez kir li ser hewlên PDKê ku ligel YNKê dide ji bo ku xelkê Kurdistanê bilez encama serkeftin û dengdana xwe di hilbijartinan de bibînin, ew jî bi avakirina hikûmeta nû û aktîvkirina parlemanto ji bo ku yasayên pêwîst derkevin û çavdêriya kar û pirojeyêm hikûmetê bê kirin.

Mihemed ragihand: “Nabe em hema li hêviya wan bin di proseya avakirina hikûmetê de.

Tê zanîn ku PDK xwedî 45 kursî ye û rêkeftinek ligel çend partiyên siyasî kiriye û PDK dikare niha hikûmeta nû ava bike û serokê herêmê hilbijêre, lê PDK li hêviya YNKê ye ku ew jî bê û di avakirina hikûmetê de beşdar bibe.”

Berdevkê PDKê Mehmûd Mihemed eşkere kir ku tişta niha li pêşiya PDK û hevpeymaniyê wê ye ku yasaya serokatiya herêmê dîsa bê aktîvkirin û serokê herêmê bê diyarkirin û herwiha serokê nû yê hikûmetê bê erikdarkirin ku hikûmeta xwe ava bike.

Mehmûd Mihemed wiha got: “Di civîna me û YNK de, em bi eşkere axivîn û em hewl didin ku civînin din encam bidin û em bighên avakirina hikûmetê. Em dixwazin hikûmeteke bihêz ava bikin, ku hemû partiyên siyasî piştevaniyê lê bikin da ku bikaribe gotûbêj û danûstandinan ligel Bexdayê bike ji bo başkirina rewşa Kerkûk û navçeyên din ên Kurdistanê yên madeya 140.”

Mihemed wiha domand: “Serokatiya Herêma Kurdistanê tê aktîvkirin û serok li parlemantoyê tê hilbijartin û piştre ew cudahiya ku di navbera PDK û partiyên din de heye li ser çawaniya hilbijartina serokê herêmê, emê pêkve gotûbêj bikin û binirxînin û dema ku destûrê Herêma Kurdistanê bê nivîsandin dê deselatên serokê herêmê û çawaniya hilbijartina wî di destûr de bê tesbîtkirin.” ***KDP.info***

Rûreşiya Mirovahîyê Jenosîd a Helebceyê li Wanê Hat Bîranîn

16 û 17 Adara 1988'an jenosîda Helepçeyê ku wek berdewamiya komkujî û jenosîda li ser Kurdan ya Enfalê ye, li Wanê jî ji aliyê partiyên siyasî û saziyên sivîl û civakî ve hat bibîranîn. Konfederasyona Sendiqayên Karmendên civakî KESK'ê û saziyên sivîl bi pêxistina mûmikan, danîna qirnefîlan û lidarxistina panelekî cangoriyan

bibîranîn û kiryarên wê û bêdengiya dewletên cîhanê şermezar kirin.

Panelîstê panelê, nivîskarê lêkolîner Qahir Bateyî ragihand ku divê Kurd neyarê xwe baş nas bikin. Bateyî balê dikşîne ku misilman behsa biratiyê ji bo Kurdan dikin, lê yên ku welatê Kurdan dagir kirine jî û yên ku qetliam û komkujiyan li hember Kurdan dikin jî dîsa misilman in ku li Helepçeyê Kurdan bi ayetekî jixwere dikin ganîmet. Loma jî divê Kurd, destpêka komkujî û qetliamên ku hatine kirin mikur bibin û dîroka xwe baş fêr bibin.

Qahir Bateyî (Nivîskarê Lêkolîner) got: "Derba ewil ku li ser dile Kurdan ketiye û Kurd ji ser hişê xwe biriye, heta ku wê derbeyê nebîne û nevegere serî, xilasî tune ye. Her dê nav biguhure, cevhera jenosîda li ser Kuardan dikin naguhure. Îro jî jenosîdên ku li ser Kurdistanê li hember Kurdan pêktên ji Helepçeyê gelek ne cuda ne."

Rewşembîr û siyasetmedarên Kurd balê dikşînin ku dive boçûn û baweriyên cuda di nav Kurdan de hebin, lê pêwistî bi yekhelwestiyeke neteweyî heye û bi vê nirxê jî hevgirtin û yekîtiya Kurdan heye, da ku ev qarasat her dubare nebin.

Endamê Meclîsa Rêvebiriya Navendî yê Partiya Azadiya Kurdistanê PAK'ê Husamettîn Acar jî ji bo Kurdistan24'ê ragihand ku Kurd, dîroka xwe baş nizanin û jêder û fêfberiyên pêwist jêdernaxin; loma jî neyarên Kurdan jî her carê bi awayekî qetlîam û komkujiya Kurdan dikin. Acar jî balê kişand ku 4 dewletên ku Kurdistan dagirkirine îro jî bi hevkarî her carê li ciyekî û lê bi heman mebestî Kurdan qetil dikin.

Husametîn Acar (Rêvebirê PAK'ê) got:"Ev ne tenê jenosîdeke ku bi destê Sadamê dîktator û faşist pêkhatiye û derbas buye, ev jenosîd birînên kûr di wijdana mirovahiyê de jî peyda kiriye. Ji ber ku di wê jenosîdê de, ne Yekîtiya Sofyetan, ne Japonya û Çînê, ne jî Yekîtiya Ewrûpayê û Emeriqayê dengên xwe derxistin û bêdeng man.

Beriya ku panela bibîranîn û agahdariyên li ser Helepçeyê destpê bike, bi sînevîzyonekî ku hem dermirovahiya ku li Helepçeyê li hember Kurdan pêkhatiye, hem jî rûreşiya Cihanê ku li hember vê qarasata dermirovî bêdeng maye hat pênîşandan. ***kurdistan24.net***

Serokê herêma Kurdistanê tê hilbijartin

Berdevkê PDKê Mehmud Mihammed daxûyaniyek fermi ragihand. Berdevkê PDKê di daxûyaniya xwe de dide xûyakirin ku,Tişta niha li pêşiya me, nûkirina yasaya serokatiya hrêma Kurdistanê ye. Herweha vê yekê ve girêdayî destnîşankirina serokê Herêmêye û da ku ew jî jib o avakirina kabineya 9ê ya hukumeta Kurdistanê navekî destnîşan bike.

Mehmud Mihemmed daxûyaniya xwe de dibêje: 'Me û YNKê civîn kir û bi awayek vekirî axivîn. Pêwîstiya wan jî bi vê bû, ku biçin û civînê bikin û di nav xwe de li ser wan pêşniyar û nêrînên me û nêrînên wan ên hebûn, herwaha ew rêkeftina me ya li gel Tevgera Gorran me pêkanîbû, helsengandinê li ser bikin, piştre me agahdar bikin, ku di demekî herî zû de em bi hevre bikarin civîneke din bikin. vîneke din bikin.''

Berdevkê PDKê Mehmûd Mihemed

Mehmûd Mihemed got, em hewl didin civîneke din bikin, ku bikarin kabîneya nû di demekî herî zû de ava bikin.

Berdevkê PDKê dibêje: 'Serokatiya herêma Kurdistanê dê bê çalak kirin, herwaha serokê herêmê dê bê helbijartin. Piştre ew cudayiya nêrîn û ramanên PDKê û aliyên din li ser yasaya serokatiyê ya heye, pêkve hemû alî emê bixin dema nivîsandina destûra herêma Kurdistanê. Li wê derê desthilat û çawaniya helbijartina serokê herêmê dikare bê gengeşe kirin û bê diyar kirin. Ango serok dê çawa bê helbijartin û desthilatên wî çi bin. ***rojevakurd.com***

Bi wêne...Hin dîmenên merasîma 31.mîn salvegera kîmyabarana Helebçê

Îro 16.03.2019ê li salona sporê girtî ya qada navnetewî ya Helebçê, merasîma 31.mîn salvegera kîmyabarana Helebçê destpê kir.

Li gor peyamnêrê BasNewsê ji merasîmê ragehandiye: ''Li çend birgeyekî merasîmê de cîgirê serokê parlamentoya Iraqê Dr. Beşîr Hedad, cîgirê serokê parlamentoya Kurdistanê Hêmin Hewramî û

gelek berpirsên partî û hikûmeta Kurdistanê û Iraqê, herwaha nûnerên welat û parlamenterên Kurdistanê û Iraqê beşdarî merasîmê bûn û gotar û peyamên xwe xwandin.''

Herwaha got: ''Di merasîmê de parêzgerê Helebçê Azad Tofîq, wezîrê karûbarên şehîd û enfalbûyan Mehmûd Hacî Salih, cîgirê serokê parlamentoya Iraq a federal Dr. Beşîr Hedad, gotarên xwe pêşkeş kirin.''

Li gor peyamnêrê BasNewsê: ''Derveyî wan gotaran û gotarên kesûkarên şehîdan, çend çalakiyên hunerî tên pêşkeş kirin û herwaha bo sê rojan jî dê çalakiyên cuda cuda birêve biçin.'' ***BasNews***

Peyama hikûmetê di 31 saliay kîmiyabarana Helebce

Peyama Civata Wezîrên Herêma Kurdistanê di 31 saliya karesata kîmiyabarana Helebce: Îro, 16.03.2019, 31 sal bi ser karesata kîmiyabarana Helebce li ser destê rijêma berê ya Îraqê da derbas dibin. Di wê kîmiyabaranê da pênc hezar hevwelatiyên bê tawan şehîd ketin û bi hezaran jî birîndar bûn ku heta niha piraniya wan birîndaran ji ber tesîra xerap ya li ser saxlemiya wan û deruniya wan dike. Bi hezaran malbat koçber bûn û jîngeha wê devra dilvekera Kurdistanê hat wêran kirin û têkdan.

Bîranîna vê karesatê ne bi tenê rêzgirtine li qurbaniyên gelê me û dîrokiya me ya tijî tekoşîn û qurbanîdan, tekîdkirina hikûmeta Herêma Kurdistanê ye li bicidî giringîdan bi jiyan û xizmetkirina birîndaran û malbat û kesûkarên qurbaniyên çekê kîmiyayî û zêdetir xizmetkirina Helebceya ezîz ku bêguman hêşta maye gelek xizmet jê ra bê kirin.

Hikûmeta Herêma Kurdistanê zêdetir xizmetkirin, pêşkeşkirina xizmetgozariyên baştir bi wîlayeta Helebce û rûniştvanên wê yên serbilind bi erka giring û sereke ya xwe dizane.

Hikûmeta Îraqê jî divê erke xwe ya yasayî û exlaqî derheq bi wîlayet û rûniştbanên Helebce bi cî bîne û bi madî û manewî xelk û jîngeha wê, weke qurbaniyên destê dewleta Îraqê, qere bû bike.

Ka çawa Helebceya Şehîd sembola azar û qurbaniyên gelê meye, bi heman awayî sembola xweragirî û zîdîbûna me ye. qurbanî û ew ezîzên me ku di vê karesata dilpeqîn da ji dest dane, hertim di bîra me da dimînin û di wîjdana gelê meda bi zîndî dimînin. Hezaran silav ji bo canê paqij û bêtawanê şehîdên kîmiyabarana Helebceya ezîz û tevaya şehîdên Kurdistanê.

Civata Wezîrên Herêma Kurdistanê, 16.03.2019

Li Hewlêrê amadekariyên ahenga cejna Newrozê

Cîgirê parêzgerê Hewlêrê plana rojên cejna Newrozê ya parêzgeha Hewlêrê aşkera kir û amaje bi wê yekê jî kir ku ahenga Newrozê dê bi awayê civakî û girseyî dê pêkbê.

Cîgirê parêzgerê Hewlêrê Tahîr Ebdula ji BasNewsê re ragehand: ''Wek salên borî demjimêr 16:00ê êvari li parka Şanedar a Hewlêrê, ahenga girseyî bi boneya sala nû ya Kurdî û cejna Newrozê ve dê pêkbên. Di ahengê de agirê Newrozê dê bê pêxistin û gelek tiştên hunerî di ahengê de bên pêşkeş kirin.''

Herwaha got: ''Hunermendên wek Hanî, Rojîn, Nazdar Cizîrî, Mahîr Emîn, Deşne Murad û Ebdula Herkî dê beşdarî ahengê bibin. Herwaha dê hin tabloyên hunerî jî di heman rojê de bên nimayîş kirin.''

Tahîr Ebdula pêşbînî kir ku hejmarek zêde ya mêvanên biyanî û nûnerên welatan li herêma Kurdistanê beşdarî ahengê dibin. ***BasNews***

HAK-PAR'Ê BANG LI ENQEREYÊ KIR KU KÎMYABARANÊ WEKÎ JENOSEÎD QEBÛL BIKE

kîmyabarana Helebceyê, panelek hat li darxistin. Beşdarên panelê gotin ku divê 16'ê Adarê li çar aliyên Kurdistanê wekî roja şînê were ragihandin û bi dîplomasiyeke baş ev keraset her tim di rojeva cîhanê de were hiştin.

Ji bo bibîranîna qurbaniyên kîmyabarana Helebceyê, li çar aliyên Kurdistan û cîhanê çalakî hatin rêvebirin. Li Bakurê Kurdistanê jî li Diyarbekir û Wan'ê panel û daxuyaniyên hepar hatin dayîn. Siyasetmedar, nivîskar û rewşenbîrên Kurd, di panela ku ji aliyê Hak-Par'ê ve li Weqfa Riya Azadî hat lidarxistin de qurbaniyên Helebceyê bi bîr anîn. Axaftvanên panelê da zanîn ku dîroka Kurdan ji kerasetan tijî ye lê Helebce bûye sembol û divê Helebce ji bîra tu Kurdekî neçe. Endamê Partiya Demokrat a Kurdistanê -Sûrî Mehmud Remo di panelê de gotarek pêşkêş kir. Li gorî ku Remo dibêje; pêwîst e Kurdên bakur zêdetir li Helebceyê xwedî derkevin.

Mehmûd Remo – endam ê. PDK-S'ê got: "Em îro miletekî ku ji 40 mîlyonan pêk tên in. Welatek heye nêvê wê Kurdistan e. Em li bakurê Kurdistanê wekî tevgerên siyasî dûrî ce'dê ne. Dema ku hûn li kolanê dinêhêrin xuyaye ku hayê gelek Kurdên bakur ji Helebce tune ye. Ev pirsgirêkek e. 15-30 kes li vir civiyane, bi ya min ev ji bo Helebce hindik e; Helebce birîna miletekê ye."

Beşdarên panelê dan zanîn ku dewletên cîhanê ji ber berjewendiyên xwe li hember keraseta Helebceyê bêdeng man lê divê Kurd bi xebatên navdewletî nehêlin ku Helebce ji roveja cîhanê derkeve. Rêveberê Hak-Par'ê yê Şaxa Diyarbekirê Remazan Eren jî got; divê roja 16'ê Adarê li seranserê Kurdistanê wekî roja şînê were ragihandin.

Remezan Eren - Rêveberê HAK-PAR'ê yê şax a Diyarbekrê got: "Li Japonya'yê jenoseîda ku li hember wan hatibû kirin wekî roja şînê tê bibîranîn. Helebce jî wekî Hîroşîma û Nagazakî mîsaleke sêyemîn e. Ji ber vê yekê jî divê hemû parçeyên Kurdistanê li vê rojê xwedî derkevin."

Axaftvanên panelê da zanîn ku pêvajoya kîmyabarana Helebceyê, bi Enfalê dest pê kir û nêzî 200 hezar Kurd hatin kuştin, lê belê Kurdan tevî dayîna bedêlên giran jî dest ji têkoşîna azadiyê bernedan û îro Ala Kurdistanê bi awayekî azad li ser wê axa ku bi xwînê hatî avdankirin, li ba dibe. Di panelê de bang ji Tirkiyeyê jî hat kirin ku kîmyabaran a Helebceyê wekî jenosayîd qebûl bike. ***kurdistan24.net***

PAK: Komkujîya Helebçeyê dewam dike

Partîya Azadîya Kurdistanê (PAK) bi minasebata 31 salîya komkujîya Helebçeyê daxuyanîyek belav kir. Di daxuyanîyê da hatîye gotin ku bi qedexeyên li zimanê kurdî û qebûlnekirina welatê kurdan

û milletê kurdî, îradeya gelê Kurdistanê feraseta komkujîya Helebçeyê dewam dike.

Di daxuyanîyê da amaje bi kîmyabarana serokê rejima Beasê Seddam Hisên a ser Helebçeyê hatîye kirin û wiha hatîye gotin: “31 Sal berê di roja 16ê Adara 1988an de li Helebçeya Başûrê Kurdistanê rejîma Seddam Huseyinî, bi bombe barana kîmyewî zêdeyî ji 5000 kesî qetil kirin. Piranîya qurbanîyan zarok û jin û pîr bûn.

Li Helebçeyê ne bes 5000 hezar mirov; lê wîcdane mirohîyê jî şehîd ketibû. Ev ne bes qirêjîya Seddam Huseyin ê faşîst û dîktator bû; herweha şerm û lekeyeke bû li ênîya mirovahîyê jî.

Di dema jenosîda Helebçeyê de mixabin hemû dewletên herêmê û yên cihana Erebî , Yekitîya Sowyetan, Japonya, Çîn, Dewletên Ewropa û Dewletên Yekbûyî yên Amerîkayê jî bêdeng man û çavên xwe ji vê jenosîdê re girtin.”

Piştî 31 salên jenosîda Helepçeyê, gelê Kurdistanê hîna jî tûşî komkujî, qetlîam , kuştin, neheqî û wêranîyan dibe. Belê, Jenosîda Helebçeyê îro jî bi binpê kirin û tune hesibandina îradeya gelê Kurdistanê berdewam e.

Di beşekî din ê daxuyanîyê da amaje bi wê yekê hatîye kirin ku dewletên dagirkerên Kurdistanê bo rêliber azadîya kurdan bigirin hevkarîyê bi hev ra dikin û hêzên navdewletî jî ji vê yekê ra bêdeng in.

Komkujîya Heleçbçeyê hatîye şermezarkirin û wiha hatîye gotin: “Tirkîye, Îranê, Iraq û Sûrîye, ji bo ku miletê Kurd, gelê Kurdistanê tu maf û azadîyan bi dest nexe, ji bo ku li tu derê statuyeke sîyasî bi dest nexe, bi plan û stratejîyên pir alî , hevkarîya xwe didomînin.

Dewletên mezin yên cîhanê jî, çawa ku çavên xwe ji jenosîda Helebçeyê girtibûn, îro jî gelek caran çavên xwe ji êrîş û planên van her çar dewletan digirin.Dermanê kewandina birînan jî, dermanê geş kirina doza azadîya Kurdistanê jî, tifaqeke li ser esasê hişmendî, sîyaset û bîr û bawerîyeke netewî û niştimanî ye. Emê vê birîna xwe ya dîrokî ya bêtifaqêyê jî bi tifaq û hişmendîya netewî bipêçin û emê miheqeq bi serkevin.

Em di 31yemîn salvegera jenosîda Helebçeyê de, vê jenosîdê careke din rûreş dikin.” ***BasNews***

YNK: Me şandek pêk anîye bo danûstandin ligel PDKê

Yekitiya Niştimanî ya Kurdistanê (YNK) ragihand, ew bi şertekî beşdarî hikûmeta Kurdistanê dibin ku “bibin şirîkê rasteqîn”. Polîtburoya YNKê îro li ser pêkanîna hikûmetê civiya. Piştî civînê berdevkê YNKê Letîf şêx Umer daxuyanî da. Letîf şêx Umer ragihand, di civînê de şandek bo danûstandin bi PDKê re hatiye destnîşankirin û got, me destê wê şandê vekirî hîştiye. Em bi şertekî dibin şirîkê hikûmetê ku PDK qebûl bike em bibin şirîkê rasteqîn. Berdevkê YNKê anî ziman ku madem PDK dixwaze YNK beşdarî hikûmetê divê wê yekê jî qebûl bike ku YNK xwedan hêz e ji ber wê jî divê bibe şirîka rasteqîn. Letîf şêx Umer behsa rêkeftina navbera Herêma Kurdistanê û Bexdayê li ser bûdceya Kurdistanê û petrolê jî kir û got, divê em û hikûmeta Kurdistanê bi wê rêkeftinê ve pêbend bimînin da ku ew kêfxweşiya ku

çend roj berê di warê mûçe de di nav xelkê de çêbûye, berdewam be û xelk ji vê yekê nîgeran nebin ku gelo Kurdistan dê neftê bide Bexdayê yan na. Li gorî rêkeftina Kurdistan û Bexdayê, lazim e hikûmeta Kurdistanê rojane 250 hezar bermîl petrol bide Bexdayê û hikûmeta Iraqî jî mûçe û bûdceya Kurdistanê bide. ***BasNews***

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Aa

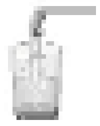

av

Ev çîye? Ev ave.
Bu nədir? Bu sudur.
Что это? Это вода.
What is it? It is water.

diran

Ev çîye? Ev dirane.
Bu nədir? Bu dişdir.
Что это? Это зуб.
What is it? It is a tooth.

agir

Ev çîye? Ev agire.
Bu nədir? Bu oddur.
Что это? Это огонь..
What is it? It is fire.

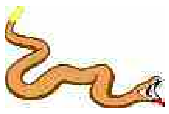

mar

Ev çîye? Ev mare.
Bu nədir? Bu ilandır.
Что это? Это змея..
What is it? It is a snake.

Bb

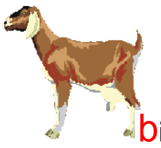

bizin

Ev çîye? Ev bizine.
Bu nədir? Bu keçidir.
Что это? Это коза.
What is it? It is goat.

balon

Ev çîye? Ev balone.
Bu nədir? Bu şardır.
Что это? Это шар.
What is it? It is a balon.

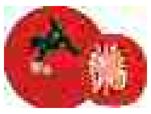

bacan

Ev çîye? Ev bacane.
Bu nədir?Bu pomidordur.
Что это? Это помидор.
What is it? It is a tomato.

otomobil

Ev çîye? Ev otomobîle.
Bu nədir? Bu maşındır.
Что это? Это машина.
What is it? It is a car.

Cc

taC

Ev çîye? Ev taCe.
Bu nədir? Bu tacdır.
Что это? Это корона.
What is it? It is a crown.

Canî

Ev çîye? Ev Canîe.
Bu nədir? Bu daydır.
Что это? Это жеребенок.
What is it? It is a horse.

Cûcik

Ev çîye# Ev Cûcike.
Bu nədir? Bu cücədir.
Что это? Это цыплёнок.
What is it? It is a chiken.

finCan

Ev çîye# Ev finCane.
Bu nədir? Bu fincandır.
Что это? Это чашка.
What is it? It is a cup.

Çç

çav

Ev çîye? Ev çave.
Bu nədir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.

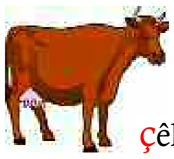

çêlek

Ev çîye? Ev çêleke.
Bu nədir? Bu inəkdir.
Что это? Это корова.
What is it? It is cow.

çaynîk

Ev çîye? Ev çaynîke.
Bu nədir?Bu çaynikdır.
Что это? Это чайник.
What is it? It is a teapol.

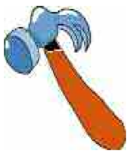

çakûç

Ev çîye? Ev çakûçe.
Bu nədir? Bu çəkicdir.
Что это? Это молоток.
What is it? It is hammer.

Dd

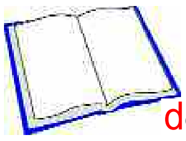

defter

Ev çîye? Ev deftere.
Bu nədir? Bu dəftərdir.
Что это? Это тетрадь.
What is it? It is a copybook.

dar

Ev çîye? Ev dare.
Bu nədir? Bu ağacdır.
Что это? Это дерево.
What is it? It is a tree.

dest

Ev çîye? Ev deste.
Bu nədir? Bu əldir.
Что это? Это ладонь.
What is it? It is a hand.

dil

Ev çîye? Ev dile.
Bu nədir? Bu ürəkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

Ee

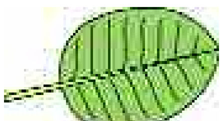

belg

Ev çîye? Ev belge.
Bu nədir? Bu yarpaqdır.
Что это? Это лист.
What is it? It is a leaf.

elok

Ev çîye? Ev eloke.
Bu nədir? Bu hinduşqadır.
Что это? Это индюк.
What is it? It is a turkey.

I ker

Ev çîye? Ev kere.
Bu nədir? Bu ulaqdır.
Что это? Это осёл.
What is it? It is a donkey.

zebeş

Ev çîye? Ev zebeşe.
Bu nədir? Bu qarpızdır.
Что это? Это арбуз..
What is it? It is a water melon.

Êê

êleg

Ev çîye? Ev êlege.
Bu nədir? Bu jiletdir.
Что это? Это жилет.
What is it? It is a jumper.

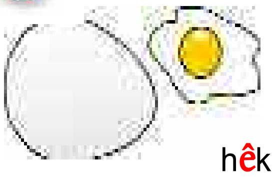

hêk

Ev çîye? Ev hêke.
Bu nədir?Bu yumurtadır.
Что это? Это яйцо.
What is it? It is an egg.

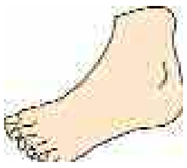

pê

Ev çîye? Ev pêye.
Bu nədir? Bu ayaqdır
Что это? Это пятка.
What is it? It is a heel.

kêr

Ev çîye? Ev kêre.
Bu nədir? Bu bıçaqdır.
Что это? Это нож.
What is it? It is a knife.

Ff

fîl

Ev çîye? Ev fîle.
Bu nədir? Bu fildir.
Что это? Это слон.
What is it? It is an ele-foant.

firok

Ev çîye? Ev firoke.
Bu nədir ?Bu təyyarədir.
Что это? Это самолёт.
What is it? It is a plane.

fînd

Ev çîye? Ev fînde.
Bu nədir? Bu şamdır.
Что это? Это свеча.
What is it? It is a candle.

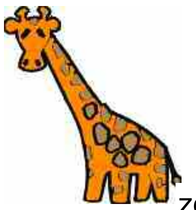

zerafe

Ev çîye? Ev zerafeye.
Bu nədir? Bu zürafədir.
Что это? Это жираф.
What is it? It is a giraffe.

Gg

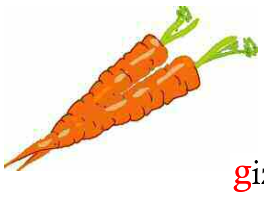

gizêr

Ev çîye? Ev gizêre.
Bu nədir? Bu kökdür.
Что это? Это морковь
What is it? It is a carot.

gêzî

Ev çîye? Ev gêzîye.
Bu nədir? Bu süpürgədir.
Что это? Это веник.
What is it? It is a braom.

gore

Ev çîye? Ev goreye.
Bu nədir? Bu corabdır.
Что это? Это носки.
What is it? It is a stocking.

guh

Ev çîye? Ev guhe.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухао..
What is it? It is an ear.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Hh

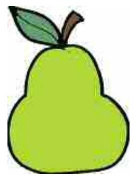
hirmê

Ev çîye? Ev hirmêye.
Bu nədir? Bu armuddur.
Что это? Это груша.
What is it? It is a pear.

hirç

Ev çîye? Ev hirçe.
Bu nədir? Bu ayıdır.
Что это? Это медведь.
What is it? It is a bear.

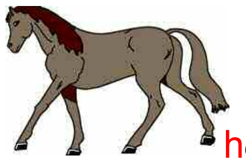
hesp

Ev çîye? Ev hespe.
Bu nədir? Bu atdır.
Что это? Это лошадь.
What is it? It is a a hourse.

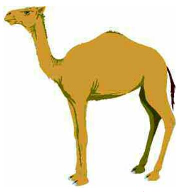
hêştir

Ev çîye? Ev hêştire.
Bu nədir? Bu dəvədir.
Что это? Это верблюд.
What is it? It is a camel.

Ii

dil

Ev çîye? Ev dile.
Bu nədir? Bu ürəkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

lepik

Ev çîye? Ev lepike.
Bu nədir? Bu əlcəkdir.
Что это? Это перчатки.
What is it? It is glaves.

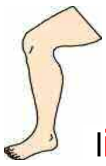
ling

Ev çîye? Ev linge.
Bu nədir? Bu qıçdır.
Что это? Это нога.
What is it? It is a leg.

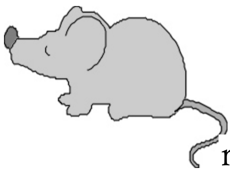
mişk

Ev çîye? Ev mişke.
Bu nədir? Bu siçandır.
Что это? Это мышь.
What is it? It is a mouse.

Îî

dîk

Ev çîye? Ev dîke.
Bu nədir? Bu xoruzdur.
Что это? Это петух.
What is it? It is a cock.

îsot

Ev çîye? Ev îsote.
Bu nədir? Bu bibardır.
Что это? Это перец.
What is it? It is a pepper.

gustîl

Ev çîye? Ev gustîle.
Bu nədir? Bu üzükdür.
Что это? Это кольцо.
What is it? It is a ring.

keştî

Ev çîye? Ev keştîye.
Bu nədir? Bu gəmidir.
Что это? Это пароход.
What is it? It is a ship.

Jj

jûjî

Ev çîye? Evjûjîye.
Bu nədir? Bu kirpidir.
Что это? Это ёжик.
What is it? It is a hedgehog.

roj

Ev çîye? Ev roje.
Bu nədir? Bu günəşdir.
Что это? Это солнце.
What is it? It is the sun.

rojname

Ev çîye? Ev rojnameye.
Bu nədir? Bu qəzetdir.
Что это? Это газета.
What is it? It is a newspaper.

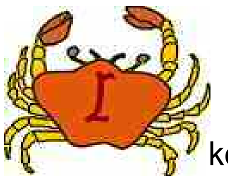
kevjal

Ev çîye? Ev kevjale.
Bu nədir? Bu xərçəngdir.
Что это? Это краб.
What is it? It is a crayfish.

Kk

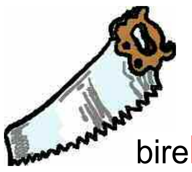
birek

Ev çîye? Ev bireke.
Bu nədir? Bu mişardır.
Что это? Это пила.
What is it? It is a saw.

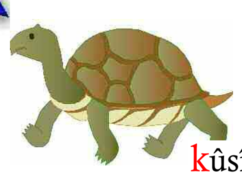
kûsî

Ev çîye? Ev kûsîye.
Bu nədir?Bu bağadır.
Что это? Это черепаха.
What is it? It is a tortorse.

kund

Ev çîye? Ev kunde.
Bu nədir?Bu bayquşdur.
Что это? Это сова.
What is it? It is a owl.

kevçî

Ev çîye? Ev kevçîye.
Bu nədir? Bu qaşıqdır.
Что это? Это ложка.
What is it? It is a spoon.

Ll

lêv

Ev çîye? Ev lêve.
Bu nədir? Bu dodaqdır.
Что это? Это губы.
What is it? It is a lip.

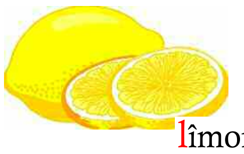
lîmon

Ev çîye? Ev lîmone.
Bu nədir? Bu limondur.
Что это? Это лимон.
What is it? It is a lemon.

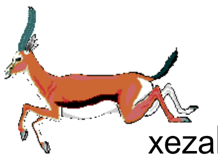
xezal

Ev çîye? Ev xezale.
Bu nədir? Bu ceyrandır.
Что это? Это джейран.
What is it? It is a deer.

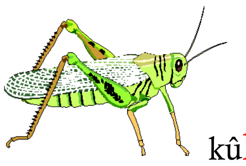
kûlî.

Ev çîye? Ev kûlîye.
Bu nədir? Bu çəyirtkədir.
Что это? Это саранча.
What is it? It is a grasshoper.

Mm

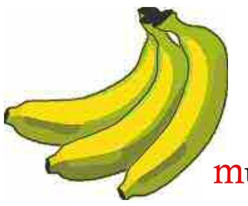
mûz

Ev çîye? Ev mûze.
Bu nədir? Bu banandır.
Что это? Это банан.
What is it? It is a banana.

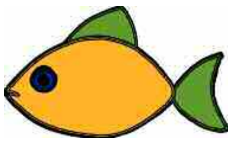
masî

Ev çîye? Ev masîye.
Bu nədir? Bu balıqdır.
Что это? Это рыба.
What is it? It is fish.

gamêş

Ev çîye? Ev gamêşe.
Bu nədir? Bu camışdır.
Что это? Это буйвол.
What is it? It is a buffalo.

meymûn

Ev çîye? Ev meymûne.
Bu nədir? Bu meymundur.
Что это? Это обезьяна.
What is it? It is a monkey.

Nn

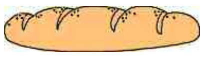
nan

Ev çîye? Ev nane.
Bu nədir? Bu çörəkdir.
Что это? Это хлеб.
What is it? It is bread.

trên

Ev çîye? ev trêne.
Bu nədir? Bu qatardır.
Что это? Это поезд.
What is it? It is a train.

hûrbivîn

Ev çîye? Ev hûrbivîne.
Bu nədir? Bu zərrəbindir.
Что это? Это лупа.
What is it? It is a maqnifyinq-glaf.

reng

Ev çîye? Ev renge.
Bu nədir? Bu boyadir.
Что это? Это краска.
What is it? It is a colour.

Oo

ode

Ev çîye? Ev Odeye
Bu nədir? Bu otaqdır.
Что это? Это комнато.
What is it? It is a room.

otobûs

Ev çîye? Ev OtObûse.
Bu nədir? Bu avtobusdur.
Что это? Это автобус.
What is it? It is a bus.

sol

Ev çîye? Ev sOle.
Bu nədir? Bu ayaqqabıdır.
Что это? Это обувь.
What is it? It is a shoe.

top

Ev çîye? Ev tOpe.
Bu nədir?Bu topdur.
Что это? Это мяч.
What is it? It is a bool.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Pp

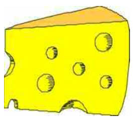

penîr

Ev çîye? Ev penîre.
Bu nədir? Bu pendirdir.
Что это? Это сыр.
What is it? It is a cheese.

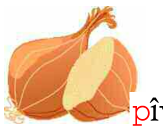

pîvaz

Ev çîye? Ev pîvaze.
Bu nədir? Bu soğandır.
Что это? Это лук.
What is it? It is a onion.

perçemek

Ev çîye? Ev peçemeke.
Bu nədir? Bu yarasadır.
Что это? Это летучая мышь.
What is it? It is a bat.

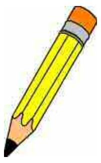

pênûs

Ev çîye? Ev pênûse.
Bu nədir? Bu qələmdir.
Что это? Это карандаш.
What is it? It is a pencil.

Qq

beq

Ev çîye? Ev beqe.
Bu nədir? Bu qurbağadır.
Что это? Это лягушка.
What is it? It is a frog.

Ev çîye? Ev qaze.
Bu nədir? Bu qazdır.
Что это? Это гусь.
What is it? It is a goose.

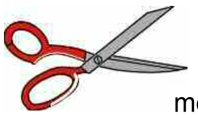

meqes

Ev çîye? Ev meqese.
Bu nədir? Bu qayçıdır.
Что это? Это ножницы.
What is it? It is a scissors.

portqal

Ev çîye? Ev portqale.
Bu nədir? Bu portağaldır.
Что это? Это апельсин.
What is it? It is a orange.

Rr

şêr

Ev çîye? Ev şêre
Bu nədir? Bu şirdir.
Что это? Это лев.
What is it? It is a lion.

kêwrîşk

Ev çîye? Ev kêwrîşke.
Bu nədir? Bu dovşandır.
Что это? Это зайац.
What is it? It is a rabbit.

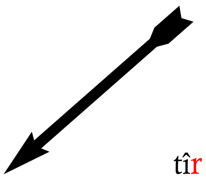

tîr

Ev çîye? Ev tîre.
Bu nədir? Bu oxdur.
Что это? Это стрела.
What is it? It is a arrow.

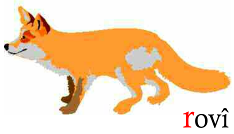

rovî

Ev çîye? Ev rovîye.
Bu nədir? Bu tülküdür.
Что это? Это лиса.
What is it? It is a fox.

Ss

sêv

Ev çîye? Ev sêve.
Bu nədir? Bu almadır.
Что это? Это яблоко.
What is it? It is a apple.

stêrk

Ev çîye? Ev stêrke.
Bu nədir? Bu ulduzdur.
Что это? Это звёзды.
What is it? It is a star.

se

Ev çîye? Ev seye.
Bu nədir? Bu itdir.
Что это? Это собака.
What is it? It is a dog.

sêvik

Ev çîye? Ev sêvike.
Bu nədir? Bu kartofdur.
Что это? Это картофель
What is it? It is a potato.

Şş

şûr

Ev çîye? Ev şûre.
Bu nədir? Bu qılıncdır.
Что это? Это меч.
What is it? It is a sword.

şeh

Ev çîye? Ev şeye.
Bu nədir? Bu daraqdır.
Что это? Это гребешок..
What is it? It is a comb.

şîr

Ev çîye? Ev şîre.
Bu nədir? Bu süddür.
Что это? Это молоко.
What is it? It is a milk.

şûşe

Ev çîye? Ev şûşeye.
Bu nədir? Bu şüşədir.
Что это? Это стекло.
What is it? It is a glasses.

Tt

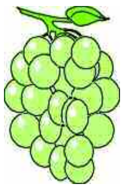

tirî

Ev çîye? Ev tirîye.
Bu nədir? Bu üzümdür.
Что это? Это виноград.
What is it? It is a grape.

tûtî

Ev çîye? Ev tûtîye.
Bu nədir?Bu tutuquşudur.
Что это? Это попугай..
What is it? It is a parrot

pirtûk

Ev çîye? Ev pirtûke.
Bu nədir? Bu kitabdır.
Что это? Это книга.
What is it? It is a book.

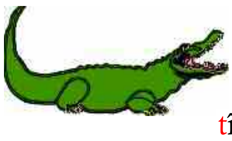

tîmsah

Ev çîye? Ev tîmsahe.
Bu nədir? Bu timsahdır.
Что это? Это крокодил.
What is it? It is a crocodile.

Uu

utî

Ev çîye? Ev utîye.
Bu nədir? Bu ütüdür.
Что это? Это утюг.
What is it? It is a iron.

guh

Ev çîye? Ev guhe.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо.
What is it? It is a ear.

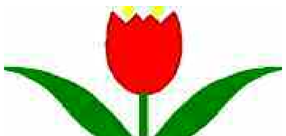

gul

Ev çîye? Ev gule.
Bu nədir? Bu güldür.
Что это? Это цветы.
What is it? It is a flover.

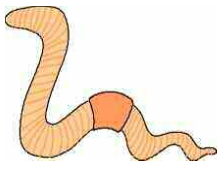

kurm

Ev çîye? Ev kurme.
Bu nədir? Bu qurddur.
Что это? Это червяк.
What is it? It is a worm.

Ûû

bilûr

Ev çîye? Ev bilûre.
Bu nədir? Bu tütəkdir.
Что это? Это свирель.
What is it? It is a pipe.

brûsk

Ev çîye? Ev brûske.
Bu nədir? Bu ildırımdır.
Что это? Это молния
What is it? It is a lightinigi.

çûk

Ev çîye? Ev çûke.
Bu nədir? Bu quşdur.
Что это? Это птица
What is it? It is a sparrow.

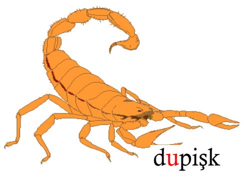

dupişk

Ev çîye? ev dupişke.
Bu nədir? Bu əqrəbdir.
Что это? Это скорпион
What is it? It is a skarpion.

Vv

çav

Ev çîye? Ev çaVe.
Bu nədir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is a eye.

keVok

Ev çîye? Ev keVoke.
Bu nədir? Bu göyərçindir.
Что это? Это голубь.
What is it? It is a pigeon.

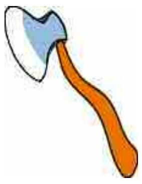

biVir

Ev çîye? Ev biVire.
Bu nədir? Bu baltadır
Что это? Это топор.
What is it? It is a axe.

berçaVik

Ev çîye? Ev berçaVike.
Bu nədir? Bu eynəkdir.
Что это? Это очки
What is it? It is glass.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Ww

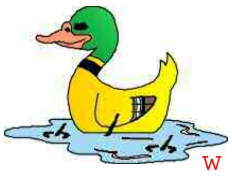

w erdek

wêne

Ev çîye? Ev werdeke.
Bu nədir? Bu ökdəkdir.
Что это? Это утка
What is it? It is a duck.

Ev çîye? Ev wêneye.
Bu nədir? Bu şəkildir.
Что это? Это картина
What is it? It is a map.

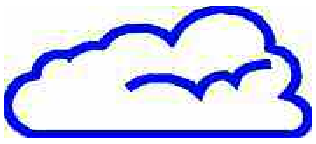

ew r

kew

Ev çîye? Ev ewre.
Bu nədir? Bu buluddur.
Что это? Это туча.
What is it? It is a cloud.

Ev çîye? Ev kewe.
Bu nədir? Bu kəklikdir.
Что это? Это цесарка
What is it? It is a partridge.

Xx

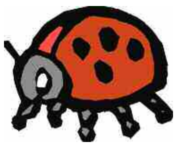

xalxalok

xanî

Ev çîye? Ev xalxaloke.
Bu nədir? Bu arabüzəndir.
Что это?
Это божья коровка.
What is it? It is a lady-bird.

Ev çîye? Ev xanîye.
Bu nədir? Bu evdir.
Что это? Это дом.
What is it? It is a home.

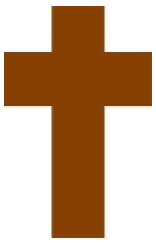

xaç

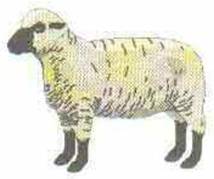

berx

Ev çîye? Ev xaç e.
Bu nədir? Bu xaçdır.
Что это? Это крест.
What is it? It is a cross.

Ev çîye? Ev berxe.
Bu nədir? Bu quzudur.
Что это? Это баран.
What is it? It is a sheep

Yy

xîyar

heyve

Ev çîye? Ev xîyare.
Bu nədir? Bu xiyardır.
Что это? Это огурец.
What is it?
It is a cucumber.

Ev çîye? Ev heyve.
Bu nədir? Bu aydır.
Что это? Это луна.
What is it? It is a moon.

yek

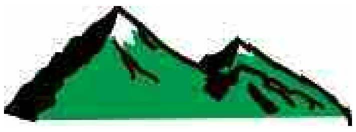

çiya

Ev çîye? Ev yeke.
Bu nədir? Bu birdir.
Что это? Это единица.
What is it? It is a one.

Ev çîye? Ev çîyaye.
Bu nədir? Bu dağdır.
Что это? Это горы.
What is it? It is a mountain.

Zz

ziman

zengil

Ev çîye? Ev zimane.
Bu nədir? Bu dildir.
Что это? Это язык.
What is it? It is a tongue.

Ev çîye? Ev zengile.
Bu nədir? Bu zəngdir.
Что это? Это звонок.
What is it? It is a bell.

zerik

derzi

Ev çîye? Ev zerike.
Bu nədir? Bu vedrədir.
Что это? Это ведро.
What is it? It is a bucket.

Ev çîye? Ev derzîye.
Bu nədir? Bu iynədir.
Что это? Это игла.
What is it? It is a needle.

Сотни боевиков ИГ и их семей сдались в плен СДС

Сотни боевиков "Исламского государства" (ИГ) вместе со своими семьями 14 марта сдались в плен возглавляемым курдами "Сирийским Демократическим Силам" (СДС) в восточной части Сирии. Джихадисты и их семьи использовали коридор, который СДС открыли для тех, кто хочет сдаться и покинуть Багуз.

Это сообщение агентства "Reuters" подтвердил командир СДС Аднан Африн. По данным СДС, большинство сдавшихся в четверг боевиков, были иностранцами. Тем не менее, остаются террористы, готовые бороться до конца. За два последних дня они осуществили три контратаки и более 20 атак террористов-смертников, все из которых были отбиты. *kurdistan.ru*

ALFABÊ

KURDÎ			Azerî	DIKARÎ BIXWÎNÎ
N b/s	ya bi tîpên latinî	ya bi tîpên kirîlî	Latinî	
1	Aa	Аа	Aa	Artêş, armanc, av, agir , azadî, adar, azerî, aram, artêş,
2	Bb	Бб	Bb	Bazîd, beran, berf, Baran, ba, bahoz, berbang, bedew, berx
3	Cc	Щщ	Cc	Cûdî, cêr, ceş, Decle, Cefer, Cemîl, cêv, Cello,
4	Çç	Чч	Çç	Çekdar, çem, çar, çepik, çav, çeleng, çil,
5	Dd	Дд	Dd	Dayîk, dewr, dar, dest,Dara, dû, deh, defter, don, dîwar, dinê
6	Êê	Ее	Ee	Êlnûr, êvar, êzîng, êş, êlek, Êldar,
7	Ee	Әә	Əə	Enî, ewr, erê, Ewreman, Elî, elek, Elegez, Erzurum,
8	Ff	Фф	Ff	Ferat, frtone, Fariz, fîl, fûtbol, Ferman, Firat, Fatma
9	Gg	Гг	Gg	Gerîlla, Gebar, genim, gellî, germ, golig, gore, goh
10	Hh	Һһ	Hh	Hewlêr, havîn, hirç hêsir, hewar, havîn, hurmê, hesp
11	Îî	Ии	İi	Îsal, înî, bîr, pîr, sîr, Îdrîs, Îsa, îcar, valî, Îbrahîm, Îran
12	Ii	Ьь	Iı	Kirin, birin, fîrîn, kirîn, Miraz, mirin, minminîk,
13	Jj	Жж	Jj	Jîyan, jûjî, Nûjîn, jor, jêr, jehr, jale, jajik, Janna,
14	Kk	Кк	Kk	Kurdistan, karker, kevan, Kemal, Kerkuk, Kerem, kelem
15	Ll	Лл	Ll	Lûr, legleg, gul, bilbil, dil, Laliş, Lêyla, lazim, lempe, lîmon
16	Mm	Мм	Mm	Mîdîa, merd, mêr, mêvan, masî, meş, Misir,
17	Nn	Нн	Nn	Nan, nêrî, nig, Nîva, nevî, ner, nav, nas, hinar, Hesen,
18	Oo	Оо	Oo	Osê, Oskan, dor, sor, Oric, ode, orxan, Oslo, Duhok
19	Pp	Пп	Pp	Par, piling, pîr, pola, pis, Paşa, Perîşan, pitî, petek, perçe
20	Qq	Qq	-	Quling, qawe, qîr, qelem, qaîş, qat, qeysî, Qasim, qesir, qend
21	Rr	Рр	Rr	Ro, Rostem, zer, ber, gerîlla,reş, ru, rast, ram, aram, zirav
22	Ss	Сс	Ss	Serok, Sîpan, Sencar, sêv, sor, sût, serî, saz, serbaz, Sefer, sê
23	Şş	Шш	Şş	Şoreş, şev, şe, şene, şêr, şûr, şapik, şalik, şirîn, şekir, şewaq
24	Tt	Тт	Tt	Tîr, tîrêj, tam, tas, tî, tendûr, Temam, temaşe, tifing, top,
25	Ûû	Уу	Uu	Kûr û dûr, pênûs, hûr, şûr, nûr, bûyîn, çûyîn, bûyar
26	Uu	Юю	Üü	Gul, sur, dudu, guh, buhur, kurd, Kurdistan, guhdar, nuh
27	Vv	Вв	Vv	Vala, vrvêşî, vira, vîalî, av, valî,vajî, Vagîf, Van, vala, eva
28	Ww	Ww	-	War, welat, Wecîh, weşandin, Xwedê, Wezîr, Wekîl, walî
29	Xx	Хх	Xx	Xiyal, xewn, xanî, xurtî, Xelîl, xalo, xatî, Xalid, xaç, xêr, xas
30	Yy	Йй	Yy	Yasin, Yusif, Yagub, Yasemen, yeqîn, Yehya, yarmarka
31	Zz	Зз	Zz	Zozan, zer, zêr, zor, zengil, zend, zîv, zelal, Zîver, zêytûn

Hazırladı İsmayıl TAHİR

ПСК формирует новый комитет для переговоров с ДПК о следующем правительстве

"Патриотический союз Курдистана" (ПСК) 16 марта объявил о создании нового комитета для обсуждения разногласий с "Демократической партией Курдистана" (ДПК) по поводу следующего правительства курдского региона Ирака.

Две основные партии Иракского Курдистана вели переговоры в течение нескольких месяцев после последних парламентских выборов, прошедших в сентябре 2018 года. Несмотря на то, что политическое соглашение уже подписано, они еще не достигли точки, которая могла бы позволить формирование нового кабинета.

По словам пресс-секретаря партии Латифа Шейха Омара, в субботу политбюро ПСК собралось еще раз, чтобы обсудить разногласия с ДПК и сформировать новый комитет для переговоров.

"Он очень скоро возобновит продуктивные и серьезные переговоры с ДПК", - сказал Омар журналистам на пресс-конференции.

Чиновник отметил, что одним из оставшихся разногласий между ПСК и ДПК является децентрализация следующей администрации по всему региону таким образом, чтобы полномочия были переданы нижестоящим административным единицам в провинциях.

Омар заявил, что его партия стремится к "настоящему партнерству" с ДПК. **kurdistan.ru**

Багдад вновь назван худшей столицей мира

Согласно отчету консалтинговой группы, столица Ирака, Багдад, считается худшим городом для жизни на планете. Багдад занял первое место в списке "Mercer", который основывался на многих основных факторах, в том числе политической стабильности, наличии медицинской помощи, школах, вакансиях,

социальной жизни, жилье и общественных услугах. Санья, столица Йемена, и сирийский Дамаск следуют за Багдадом. Город Вена, столица Австрии, во второй раз оказался на вершине списка как лучший город Земли. Это не первый случай, когда Багдад занимает первое место в списке худших городов. **kurdistan.ru**

Ирак отверг санкции США против шиитской вооруженной группы

Иракское правительство отвергло решение США о санкциях против "Харакат Хезболла аль-Наджаба" (Harakat Hezbollah al-Nujaba), боевой шиитской группы, действующей в Ираке и известной своими связями с Тегераном. Ранее в этом месяце министерство финансов США объявило санкции против группы и ее лидера Акрама Кааби. Премьер-министр Ирака Адиль Абдул-Махди заявил, что его правительство не выполнит решение США. Об этом сообщает "Kurdistan24". Как отметил премьер-министр, иракское правительство уважает все группы, действующие под эгидой "Хашд аш-Шааби", которые участвовали в войне против "Исламского государства". **kurdistan.ru**

Масрур Барзани обсудил вопросы расширения торговли и энергетических связей с Турцией

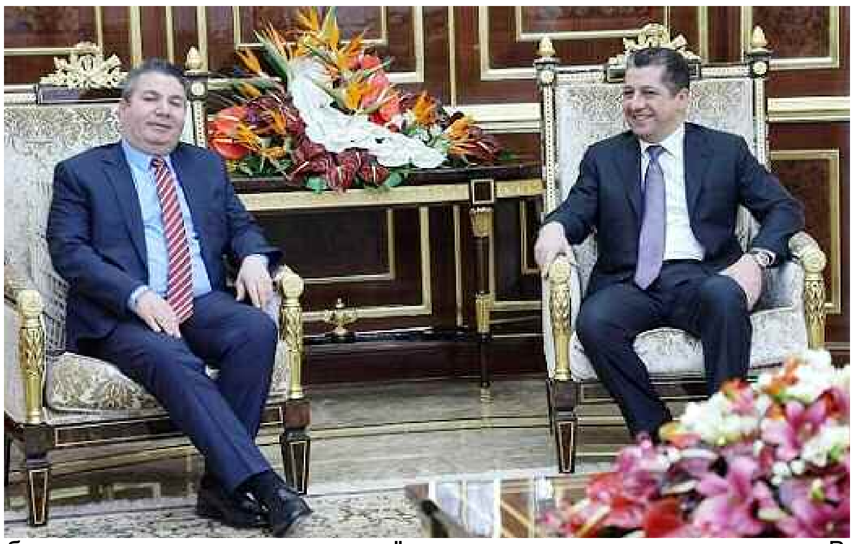

Глава Совета Безопасности Иракского Курдистан Масрур Барзани 13 марта принял турецкую делегацию во главе с заместителем министра иностранных дел Седатом Оналом для переговоров о расширении торговых и энергетических связей между Эрбилем и Анкарой.

Как говорится в сообщении офиса Барзани, в ходе встречи курдский чиновник призвал Турцию "играть более активную роль" в восстановлении районов, освобожденных от "Исламского государства" (ИГ) в Ираке.

Стороны также обменялись мнениями об экономических отношениях между Курдистаном и Турцией, выразив надежду на укрепление связей между Эрбилем и Анкарой.

"Обе стороны выразили готовность увеличить двустороннюю торговлю и инвестиции, особенно в энергетику и транспорт", - говорится в пресс-релизе.

На встрече также обсуждались политические события и события в области безопасности в Ираке и Курдистане, включая усилия по созданию нового кабинета правительства Эрбиля и ситуацию на спорных курдских территориях. В связи с этим Барзани подчеркнул важность нормализации этих районов таким образом, чтобы местные жители могли управлять своей безопасностью в координации с КРГ и федеральным правительством. **kurdistan.ru**

Times: Иран готовится получить контроль над главным сирийским коммерческим портом

Иран готовится получить контроль над главным сирийским коммерческим портом, расположенным в городе Латакия. Об этом сообщила в пятницу газета The Times.

Речь идет о передаче контейнерного порта в Латакии под руководство иранских менеджеров с 1 октября 2019 года, когда истекает срок действия договора аренды, заключенного с нынешней управляющей компанией. Контроль над коммерческой гаванью может помочь Тегерану обеспечить безопасность транзитного маршрута из Ирана к Средиземному морю через Ирак и Сирию.

На территории порта расположено 23 склада. До начала военных действий в стране через него проходило около трех миллионов тонн грузов ежегодно.

В настоящее время правление портом в Латакии осуществляет совместное предприятие, созданное сирийской инвестиционной компанией Souria Holding и французской транспортной компанией CMA CGM. При этом сам порт принадлежит сирийскому государству и с 2015 года находится под санкциями США.

Власти Ирана открыто поддерживают правительство Башара Асада с начала вооруженного конфликта в Сирии в 2011 году. Согласно официальной версии, иранские силы присутствуют на территории страны только в качестве военных советников. 16 января командующий Корпуса стражей исламской революции (элитные подразделения ВС Ирана) генерал Мохаммад Али Джафари заявил, что Иран сохранит присутствие своих военных в Сирии и продолжит поставлять вооружение в эту страну. **kurdistan.ru**

Дания пожертвовала еще 7,7 млн долларов на стабилизацию освобожденных территорий Ирака

Правительство Дании внесло дополнительные 50 млн. датских крон (7,7 млн. долл. США) в Фонд ПРООН, который финансирует инициативы по быстрой стабилизации районов, освобожденных от "Исламского государства". Таким образом, общий взнос Дании с 2015 года составил 296 млн. датских крон (46 млн. долл. США), что делает ее шестым крупнейшим донором этой программы.

Глава Миссии ООН по стабилизации д-р Мохаммед С. Мудави сказал: "В освобожденных районах достигнут огромный прогресс. Миллионы вернулись домой, и общины встают на ноги. Однако, учитывая, что число людей, возвращающихся домой, значительно замедляется, ПРООН уделяет приоритетное внимание районам с наиболее тяжелыми условиями возвращения. Таким образом, этот щедрый вклад приходит как раз в нужное время".

По просьбе правительства Ирака в июне 2015 года ПРООН учредила Фонд финансирования содействия возвращению перемещенных иракцев, создания основы для восстановления и восстановления и защиты от возникновения насильственного экстремизма. Почти 2500 проектов либо завершены, либо находятся в процессе реализации, что помогает местным властям быстро восстановить необходимую инфраструктуру и основные услуги. Более 95 процентов всех стабилизационных проектов осуществляются местными компаниями, что способствует увеличению рабочих мест на местах и стимулирует экономику. **kurdistan.ru**

Памяти жертв Халабджи–31

Прошло 30 лет со дня газовой атаки, совершенной режимом Саддама Хусейна на курдский город Халабджа близ границы с Ираном.

Это ужасающие фотографии, сделанные в день гибели 5000 человек, большинство из которых были женщинами и детьми. Этот акт стал самой ужасающей из когда-либо проведенных газовых атак против гражданского населения.

"Наша семья погибла здесь", рассказывает Хонас. "Мы должны извлечь уроки из этой катастрофы - простить, но не забыть".

"Издалека, я видел тела детей, женщин, и мужчин", вспоминает Абу Мохаммед, которому теперь 33. "Они лежали на улицах. Это была трагедия".

Сааман, 24-летний студент, чьи родители жили в Халабдже, и которым удалось избежать страшной смерти, говорит, что его мать рассказывала ему о том дне.

"Это был хороший день, и вся семья была в доме", говорит он. "Моя мать услышала звук самолетов, а потом она услышала, как падают бомбы Вся моя семья вышла на улицу. Некоторые из них умерли, а некоторые из них бежали, в том числе моя мама и папа, они бежали в Иран".

В марте 1988 года восьмилетняя война Ирака с Ираном подходила к концу. Курдские пешмерга при поддержке Тегерана, взяли на себя управление Халабджой, расположенной недалеко от границы с Ираном.

Иракская армия бомбила область, заставляя повстанцев отступить на окрестные холмы, оставляя свои семьи.

Затем иракские самолеты полетели над городом, в течение пяти часов распыляя над ним нервно-паралитические газы.

Три четверти погибших в Халабдже составили женщины и дети.

Али Хасан аль-Маджид, более известный под прозвищем "Химический Али", был повешен в январе 2010 года после получения нескольких смертных приговоров, в том числе за нападение на Халабджу.

Как представитель диктатора Саддама Хусейна, он приказал начать газовую атаку для подавления восстания. Маджид сказал, что он принял меры против курдов, которые встали на сторону врага Ирака в войне, ради безопасности Ирака и отказался выразить раскаяние.

ДИПЛОМАТ

KÜRD DÎPLOMAT

№ 06 (451) 18 - 24 март 2019-год ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Барзани принял советника по национальной безопасности Ирака

Курдский лидер, бывший президент Иракского Курдистана Масуд Барзани 15 марта принял делегацию из Багдада во главе с советником по национальной безопасности Ирака Фалихом Файязом. Как сообщает пресс-служба Барзани, стороны обсудили необходимость продолжения военной координации между Эрбилем и Багдадом для обеспечения безопасности спорных территорий, в том числе Киркука.

В повестке дня были также последние события в регионе, прогресс в войне против "Исламского государства" (ИГ) и меры по устранению первопричины экстремизма. *kurdistan.ru*

ДПК добивается избрания президента Курдистана

"Демократическая партия Курдистана" (ДПК) стремится достичь соглашения с другими политическими фракциями об изменении закона о президентстве и избрании нового президента Курдистана. ДПК, победившая на парламентских выборах 2018 года в Иракском Курдистане, должна получить пост президента региона Курдистан. Сейчас ведется работа по внесению поправок в закон, чтобы президент избирался парламентом.

14 марта в интервью "BasNews" депутат Сосан Мохаммед Мирхан сказал, что изменение закона о президентстве и избрание президента в рамках юридических процедур необходимы, чтобы призвать назначенного премьер-министра сформировать новый кабинет правительства.

Он отметил, что в парламенте уже ведется работа по принятию нового закона о президентстве в течение одной недели.

Тем не менее, партия "Патриотический союз Курдистана" (ПСК), похоже, не желает принимать участие в этой работе, поскольку все еще ведет споры относительно своей доли в следующем кабинете и в других ключевых должностях в парламенте и президентстве Курдистана.

Кроме того, официальный представитель ДПК Махмуд Мохаммед сказал, что этот вопрос обсуждался с ПСК, и было принято решение о продолжении переговоров.

"Президентство будет возобновлено, и будет избран президент. Разногласия между ДПК и другими партиями по поводу закона о президентстве могут быть обсуждены во время написания Конституции Курдистана. Тогда мы примем решение о процессе избрания нового президента и полномочиях, предоставленных этой должности", - сказал Мохаммед, которого цитирует сайт ДПК. *kurdistan.ru*

СДС отбили атаки смертников ИГ

Возглавляемые курдами "Сирийские Демократические Силы" (СДС) объявили 13 марта, что им удалось пресечь многочисленные атаки террористов-смертников "Исламского государства" (ИГ) в районе Багуз на востоке Сирии. Сирийские курдские силы, поддерживаемые военно-воздушными силами международной коалиции, проводят операцию по освобождению от ИГ последнего оплота террористов в Сирии, недалеко от иракской пограничной полосы. По данным СДС, атаки смертников ИГ начались утром в среду с 04:00 до 06:00 по местному времени, когда шли ожесточенные столкновения между СДС и ИГ.

Ночью артиллерия СДС и военные самолеты коалиции подвергли Багуз бомбардировке, уничтожив склады оружия ИГ и их военные укрепления. Днем ранее СДС заявили, что последняя битва против ИГ в Сирии почти закончена. *kurdistan.ru*

Премьер-министр Курдистана: Халабджа напоминает о необходимости предотвращения геноцидов в будущем

Премьер-министр Иракского Курдистана Нечирван Барзани заявил, что химическая атака в Халабдже должна стать напоминанием о необходимости предотвращения любых актов геноцида против курдов и всех людей в мире.

Заявление было сделано 16 марта, спустя 31 год после химической атаки на Халабджу, совершенной бывшим диктатором Ирака Саддамом Хусейном.

"Сегодня мы отмечаем годовщину варварского химического нападения на мирных жителей в Халабдже со стороны жестокого режима Саддама Хусейна в 1988 году", - написал Барзани на своей официальной странице в Твиттере. "Пусть этот день станет напоминанием о необходимости предотвращения будущих атак геноцида на наших граждан и гражданских лиц во всем мире во имя расистской, религиозной или политической идеологии". *kurdistan.ru*

В США надеются, что Иран продолжит соблюдать СВПД

Соединённые Штаты рассчитывают, что Иран продолжит соблюдать Совместный всеобъемлющий план действий (СВПД). С таким заявлением выступил спецпредставитель Госдепартамента по Ирану Брайан Хук в ходе выступления на конференции. "Мы ожидаем, что Иран будет соблюдать", — цитирует его РИА Новости.

По его мнению, ядерная сделка "устанавливала очень низкую планку" требований к Тегерану.

"Для Ирана более выгодно остаться в сделке, нежели выйти из неё", — добавил он.

Министр иностранных дел России Сергей Лавров заявил, что США своим выходом из СВПД поставили под угрозу всю договорённость по иранской ядерной программе.

В январе эксперты Международной кризисной группы (Вашингтон) заявили, что Иран полностью выполняет свои обязательства в рамках ядерной сделки. *kurdistan.ru*

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:
TAHİR SÜLEYMAN
ÎMTÎYAZ Û SERNIVÎSAR:
TAHÎR SİLÊMAN
УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:
ТАХИР СУЛЕЙМАН
Tel.-whatchap:
+994 50 352-33-18, 55 202-13-53

Baş redaktorun müavini:
Ramiz Qərib
Xüsusi müxbir:
Tariyel Cəlil
Региональный корреспондент:
Анар Балаев
Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17
Navnîsan: Bakû Az1040, soqaq S.Mêhmandarov xani 25, mal-17
Адрес: Баку Az1040, улица С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnib və "Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur.
e-mail: hewler@mail.ru
Şəhadətnamə: NFŞ 005004966
BUSB-un Sabunçu rayon filialı
VÖEN 1800061582
H/h 438010000
Sifariş: 1500